సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనము

పాఠ్యాంశ విభాగము S.A.- I

తరగతి : 10వ **కాంపోజిట్ సంస్కృతం** మార్కులు : 20

I. लोकहितं मम करणीयम् ।

1. भावव्यक्तीकरणम्
2. सर्जनात्मकता
3. भाषांशः

II. परोपकाराय सतां विभूतयः ।

1. श्लोकपूणरणम् - भावलेखनं च
2. भावव्यक्तीकरणम्
3. सर्जनात्मकता
4. भाषांशाः

III. व्याकरणांशाः ।

1. शब्दाः - अ) राजन्
   आ) भवत्
   इ) विद्वत्
2. धातवः - अ) ''वद'' व्यक्तायां वाचि ।
   आ) 'प्रच्छ'' शीप्सायां
   इ) ''वदि'' अभिवादनस्तुत्योः

।। शुभम् भ्यूयात् ।।

www.ednforum.com

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనము

పాఠ్యాంశ విభాగము S.A.- II

తరగతి : 10వ | **కాంపోజిట్ సంస్కృతం** | మార్కులు : 20

I. स्वावलम्बनम् ।

1. भावव्यक्तीकरणम्
2. सर्जनात्मकता
3. भाषांशः

II. वयं शिक्षेम तिर्यग्भ्यः ।

1. श्लोकपूणरणम् - भावलेखनम् च
2. भावव्यक्तीकरणम्
3. सर्जनात्मकता
4. भाषांशाः

III. व्याकरणांशाः ।

1. शब्दाः - अ) ''तद्'' पुंलिङ्गे
   आ) ''तद्'' स्त्रीलिङ्गे
   इ) ''तद्'' नपुंसकलिङ्गे
2. धातवः - अ) ''क्रीड्'' विहारे
   आ) ''हस'' हसने
   इ) ''भाष'' व्यक्तायां वाचि

॥ शुभम् भ्यूयात् ॥

సూచన – S.A.- I సిలబస్‌ను కూడా కలుపుకొని ప్రశ్నపత్రము తయారుచేయవలెను.

www.edmforum.com

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనము

పాఠ్యాంశ విభాగము S.A.- III

తరగతి : 10వ | **కాంపోజిట్ సంస్కృతం** | మార్కులు : 20

సూచన – S.A. - I, S.A. - II సిలబస్ మరియు ఈ క్రింద ఇవ్వబడిన సిలబస్‌ను కూడా కలిపి S.A. - III ప్రశ్నపత్రం తయారుచేయవలయును.

I. वृद्धोपदेशः ।

1. भावव्यक्तीकरणम्
2. सर्जनात्मकता
3. भाषांशः

II. विवेकध्वनिः ।

1. भावव्यक्तीकरणम्
2. सर्जनात्मकता
3. भाषांशाः

III. व्याकरणांशाः ।

1. समानार्थकपदानि ।
2. विरुद्धार्थकपदानि ।
3. सन्ध्यः
4. समासाः
5. शब्दाः
6. धातवः

॥ शुभम् भ्यूयात् ॥

www.ednforum.com

Composite Sanskrit

First Language Paper - II

Class : X **Marks : 20**

कांपोज़िट कोर्स

क्र.सं.	अंशः	बाह्यपरीक्षा	अन्तर्गत परीक्षा	पूर्णाङ्काः
1.	संस्कृतम्	20	10	30

विद्याप्रमाण भारत्व टिप्पणी

क्र.सं.	विद्याप्रमाणानि	अङ्कः	प्रतिशतम्
1.	भावावगमनम् - प्रतिस्पन्दनम्	7	35%
2.	भावव्यक्तीकरणम् - सर्जनात्मकता	8	40%
3.	भाषांशाः	5	25%
	कुल	**20**	**100%**

प्रश्नानुरूप भारत्व टिप्पणी

क्र.सं.	प्रश्नस्वरूपाणि	प्रश्नसंक्या	अङ्काः	आहत्य
1.	व्यासरूपप्रश्नाः	3	4	12
2.	अतिलघुप्रश्नाः	1	3	3
3.	लक्ष्यात्मक प्रश्नाः	10	½	5
		14		**20**

www.ednforum.com

BLUE PRINT

क्रं.सं.	विद्याप्रमाणानि	अवगाहनम् - प्रतिस्पन्दनम्			व्यक्तीकरणम् - सर्जनात्मकता			भाषांशाः			समग्रम्		
	पाठ्यांशः	श्लोकः - भावश्च	लघु	लक्ष्यात्मक प्रश्नाः	व्यास	लघु	लक्ष्य	व्यस	लघु	लक्ष्य	व्यास	लघु	लक्ष्य
1.	पद्यभागः	1 (4)	-	-	1 (4)	-	-	-	-	-	$(8)^2$	-	-
2.	गद्यभागः	-	-	1(3)	1 (4)	-	-	-	-	-	4	3	-
3.	भाषांशः	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	5
		2	-	1	2	-	-	-	-	5	12	3	5
		2											

Composite Sanskrit

First Language Paper - II

Class : X **Marks : 20**

प्रश्नानुरूप विश्लेषणम्

	विद्याप्रमाणानि	क्र.सं	प्रश्नः विवरणम्	निर्देशित अंङ्काः	समयः
I	भावावगमनम् - प्रतिस्पन्दनम्	1.	अपरिचितगद्यम् प्रश्नानां समाधानं लेखनीयम्	03	6 निमेषः
		2.	परिचितश्लोकः शोलकः पूरणीयः भावश्च लेखनीयः	04	10 निमेषः
II	भावव्यक्तीकरणम्	3.	व्यासरूप प्रश्नः	04	16 निमेषः
	सर्जनात्मकता	4.	सर्जनात्मक प्रश्नः	04	16 निमेषः
III	भाषांशाः	5.	अ) समानार्थकपदम्	½	1 निमेषः
			आ) समानार्थकपदम्	½	1 निमेषः
			इ) विरुद्धार्थकपदम्	½	1 निमेषः
			ई) विरुद्धार्थकपदम्	½	1 निमेषः
			उ) सन्धिविघटनम्	½	1 निमेषः
			ऊ) सन्धिसंयोजनम्	½	1 निमेषः
			ऋ) विग्रहवाक्यम्	½	1 निमेषः
			ए) समस्तपदम्	½	1 निमेषः
			ऐ) शब्दरूपम्	½	1 निमेषः
			ओ) धातुरूपम्	½	1 निमेषः
				20	60 Mts.

www.ednforum.com

Composite Sanskrit

(First Language Paper - II)

Class : X **S.A. - III (Model Question Paper - I)** **Marks : 20**

విద్యా ప్రమాణాలు	I	II	III	మొత్తం
మొత్తం మార్కులు	7	8	5	20
విద్యార్థి పొందిన మార్కులు				
గ్రేడు				

సూచన : – విద్యార్థులు ప్రశ్నపత్రం చదవడానికి 15 ని॥లు కేటాయించడమైనది.

I. भावावगमनम् - प्रतिस्पन्दनम् ।

1. अधः दत्तम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानां समाधानानि लिखन्तु । **3 x 1 = 3**

संस्कृतभाषायां बहवः पत्रिकाः सन्ति । तासु दिन, वार, पक्ष, मास पत्रिकाः अन्ति । ''गैर्वाणी'' इति मासपत्रिका चित्तूरु नगशत् प्रकाश्यते अपि च 'सुधर्मा' नाम्नी अद्वितीया दिनपत्रिका अस्ति । सा मैसूर नगरात् प्रकाश्यते, इदानीं बेंगुलुरु नगरात् 'सम्भाषण सन्देशः' इति मासपत्रिका प्रकाश्यते।

प्रश्नाः– 1. संस्कृतभाषायां दिनपत्रिका का?

2. गैर्वाणी इति पत्रिका कस्मात् प्रकाश्यते ?

3. बेंगुलुरु नगरात् का मासपत्रिका प्रकाश्यते ?

2. एकं श्लोकं पूरयित्वा भावं लिखन्तु ? **1 x 4 = 4**

तमध्वरे .... वरतन्तु शिष्यः ।

(अथवा)

सर्वेन्द्रियाणि .... साधयते् ।

II. भावव्यक्तीकरणम् - सर्जनात्मकता ।

3. अधः दत्तयोः प्रश्नयोः एकस्य समाधानं लिखन्तु ? **1 x 4 = 4**

मानवविकासाय कानि कार्याणि कर्तव्यानि ?

(अथवा)

लोकहितं कथं करणीयम् ?

www.ednforum.com

4. **अधः दत्तयोः प्रश्नयोः एकस्य समाधानं लिखन्तु ?** **1 x 4 = 4**

पाठ्यांशस्य आधारेण रघुकौत्सयोः सम्भाषणं रचयन्तु ।

(अथवा)

भारतदेशस्य रक्षणार्थं शिवाजीमहाराजेन कृतं प्रयत्नमधिकृत्य लिखन्तु ।

III. भाषांशाः :- **10 x ½ = 5**

5. **अधः दत्तानां रेखाङ्कितपदानां निदेर्शानुसारं समुचित समाधानं ज्ञात्वा लिखन्तु ।**

अ. वन्यप्राणिषु जम्बुकः वञ्चकः इति प्रसिद्धः (समानार्थकपदं सूचयन्तु) ( )

क) व्याघ्रः ख) श्रृगालः ग) बिडालः

आ. शसभः शीघ्रं न धावति (समानार्थकपदं सूचयन्तु) ( )

क) गर्दभः ख) वृषभः ग) शलभः

इ. संस्कृतभाषया संस्कृतेः वृद्धिः भवति (विरुद्धार्थकपदं सूचयन्तु) ( )

क) निश्चयः ख) अक्षयः ग) क्षयः

ई. समाजे शकतः जनः सर्वकार्याणि साधयति (विरुद्धार्थकपदं सूचयन्तु) ( )

क) आसक्तः ख) अशक्तः ग) विरक्तः

उ. भवान् नैतत् दुष्कृतं कर्म करणीयम् । (सन्धिं विघटयत) ( )

क) ना + ऐतत् ख) नै + तत् ग) न + एतत्

ऊ. आश्रमात् उपमत्योः गुरुः+ आगच्छति । (सन्धत्त) ( )

क) गुरुरागच्छति ख) गुरोरागच्छति ग) गुरागच्छति

ऋ. मानवः सर्वदा लोकहितं करणीयम् । (विग्रहवाक्यं लिखन्तु) ( )

क) लोके हितम् ख) लोकाय हितम् ग) लोकेन हितम्

ए. यत्किमपि कर्म न चिन्तयित्वा करणीयम् । (समस्तपदं लिखन्तु) ( )

क) अचिन्तयित्वा ख) विचिन्तयित्वा ग) सुचिन्तयित्वा

ऐ. सर्वे जनाः .... पूजयन्ति । (''विद्वम्'' शब्दस्य द्विवतीया विभक्तिरूपम) ( )

क) विद्वान् ख) विदुषा ग) विद्वंसम्

ओ. बालकः चित्रं दुष्ट्वा .... (समुचितं धातुरुपं सूचयन्तु) ( )

क) हसति ख) हससि ग) हसामि

समाप्तः

www.edmforum.com

సమాధాన పత్ర మూల్యాంకన మార్గనిర్దేశాలు
కాంపోజిట్ సంస్కృతము

Class : X **Marks : 20**

I. భావావగమనం - ప్రతిస్పందన

1. అపరిచిత గద్యాంశముపై ప్రశ్నలకు జవాబులు 3 మార్కులు.

సూచన : ఒక్కొక్క సమాధానమునకు వాక్యరూపములో వ్రాసినందుకు ఒక్కొక్క మార్కు చొప్పున మొత్తం 3 × 1 = 3 మార్కులు.

1. संस्कृतभाषायां दिनपत्रिका सुधर्मा ।
2. ''गैर्वाणी'' इति पत्रिका चित्तरु नगरात् प्रकाश्यते ।
3. बेंगुलुरु नगरात् संभाषण सन्देशः इति मासपत्रिका प्रकास्यते ।

2. శ్లోకపూరణం - భావలేఖనం.

సూచన : శ్లోకమును పాదభంగం లేకుండా రాసినందుకు 2 మార్కులు
అర్థవంతముగా శ్లోకభావము వ్రాసినందుకు 2 మార్కులు

तमध्वरे विश्वजिति क्षितीशं निश्शेषविश्राणित को राजातम् ।
उपात्तविद्यो गुरुदक्षिणार्थी कौत्सः प्रपेदे वरतन्तुशिष्यः ।।

భావము : రఘుమహారాజు 'విశ్వజిత్' అనే యాగం చేసి ఆ యాగంలో తనకున్న సమస్త సంపదలను దానం చేశాడు. అటువంటి రఘుమహారాజు వద్దకు వరతంతు మహర్షి శిష్యుడైన కౌత్సుడు గురుదక్షిణ ఇవ్వడానికి కావలసిన ధనాన్ని అడగడానికి వచ్చాడు.

(अथवा)

सर्वेन्द्रियाणि संयम्य बकवत् पण्डितो जनः ।
कालदेशांपपन्नानि सर्वकार्थाणि साधयेत् ।।

భావము : పండితుడైన మానవుడు ఇంద్రియాలను అదుపులో ఉంచుకోవాలి. సరియైన సమయంలో సరియైన ప్రదేశంలో కార్యసాధన కోసం ప్రయత్నం చెయ్యాలి. ఈ లక్షణం కొంగ నుండి మానవుడు నేర్చుకోవాలి.

www.eduforum.com

II. భావవ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత

3. प्रश्ना- मानवविकासाय कानि कार्याणि कर्तव्यानि ?

ఈ క్రింది అంశాలలో ఏవేని నాలుగు అంశాలు తప్పక ఉండాలి. అవి సొంతంగా రాసినవిగా ఉండాలి.

- మానవజన్మ ఎంతో దుర్లభమైనది. మానవులు సమాజంలో ఒక అంతర్భాగం. మానవుడు సమాజ నిర్మాణం కోసం, సమాజాభివృద్ధికోసం నిరంతరం ప్రయత్నించాలి.
- సొంత లాభం కొంతమానుకొని ఇతరుల కోసం పాటుపడాలి. అణగారిన అనాథలైన ప్రజలను ప్రేమలో అక్కున చేర్చుకోవాలి. వారికోసం చేపట్టిన సంక్షేమ కార్యక్రమాలను సమర్థవంతంగా అమలు చేయాలి.
- ఇతరుల కోసం చేపట్టిన పని ఎంతో చిన్నదైనా అది మనలోని అంతర్గత శక్తిని మేల్కొపుతుంది. సమాజంలోని ప్రజలందరిపట్ల సమభావన కలిగి ఉండాలి.
- మూఢనమ్మకాలను, నిరక్షరాస్యతను, అంటరానితనాన్ని పూర్తిగా నిర్మూలించేందుకు కృషి చేయాలి. ప్రజలమధ్య నెలకొన్న అసమానతలను తొలగించాలి.
- ప్రకృతి వైపరీత్యాలు కలిగినపుడు ప్రజలకు అవసరమైన కనీస సౌకర్యాలను కల్పించాలి. చేయూతనివ్వాలి. వారిలో ధైర్యం నింపాలి. అవినీతికి దూరంగా ఉండాలి.
- మానవ వికాసం కోసం ప్రభుత్వంతో పాటు ప్రజలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు కృషిచేయాలి. అప్పుడే మానవ వికాసం కలుగుతుంది.

(अथवा)

प्रश्ना- लोकहितं कथं करणीयम् ?

ఈ క్రింది అంశాలలో ఏవేని నాలుగు అంశాలు తప్పక ఉండాలి. అవి సొంతంగా రాసినవిగా ఉండాలి.

- లోకహితం కోరేవాడు తన సుఖం గురించి ఆలోచించకూడదు. దుఃఖాన్ని లెక్క చేయకూడదు. ప్రతిఫలం ఆశించకూడదు.
- ఆపదలను చూసి భయపడకూడదు. అహంకారం, విసుగు, కోపం, కాఠిన్యం, గర్వం మొదలైన దుర్గుణాలు ఉండకూడదు. అవసరమైన వారందరికీ మేలు చేయాలి. మననుండి సహాయం పొందేవారిపట్ల చులకనభావం ఉండకూడదు.
- ప్రేమ, స్నేహభావం, గౌరవం ప్రదర్శించాలి. సేవచేసే సమయంలో ఓపిక, నేర్పు ఉండాలి. అందరూ మన బంధువులే అనేభావన కలిగి ఉండాలి.
- పగలు, రాత్రి అనే తేడాలేకుండా ఏ సమయంలోనైనా లోకహితం కోసం అవసరమైన పనులు చేయాలి. మంచిపనులు చేసే సమయంలో పరిమితులు ఉండకూడదు.
- లోకహితాన్ని అంకితభావంలో చేయాలి. లోఖహితమేనా హితం అని భావించాలి. ఆదర్శంగా నిలువవలెను.
- లోకహితం కోసం పాటుపడిన మహాత్ముల వారి కృషిని గురించి తెలుసుకోవాలి. వారివలె మనం కూడా ఆదర్శంగా ఉండాలి.

www.ednforum.com

4. प्रश्ना- पाठ्यांशस्य आधारेण रघुकौत्सयोः सम्भाषणं रचयन्तु ।

ఈ క్రింది అంశాలలో ఏవేని నాలుగు అంశాలు తప్పక ఉండాలి. అవి సొంతంగా రాసినవిగా ఉండాలి.

రఘువు : మునివర్యా ! మీకు నమస్కారం. మీరాకతో నాకు ఆనందం కలుగుచున్నది. మీరాకకు గల కారణాన్ని వివరించండి.

కౌత్సుడు : మహారాజా! మీ అనుగ్రహం వల్ల నేను, మా గురువు ఆశ్రమవాసులము అందరం క్షేమంగా ఉన్నాము. సూర్యుని లాగా నీవు మాకు అండగా ఉండగా మాకు ఆపదలు ఎలా వస్తాయి? మీ చేతిలోని మట్టిపాత్రను చూసిన తరువాత నిన్ను ఏమని అడిగేది? వేరొక దాతవద్దకు వెళ్తాను. నీవు మేలు కలుగుగాక!

రఘువు : మునివర్యా ! ఇంతదానికే తిరిగి వెళ్ళరా! గురుదక్షిణార్థము వచ్చిన మీరు కోరిక ఫలించకుండానే వేరొకరి వద్దకు వెళ్ళారు అనే అపకీర్తినాకు కలుగకూడదు. రెండు, మూడు రోజులు నా అగ్నిగృహంలో నాల్గవ అగ్నిలా ఉండు. నీకు కావలసిన ధనాన్ని సంపాదిస్తాను.

కౌత్సుడు : మహారాజా! నీవు చెప్పినట్లుగానే చేస్తాను.

ఈ విధంగా వారిద్దరి మధ్య సంభాషణ కొనసాగింది.

(अथवा)

प्रश्ना- भारतदेशस्य रक्षणार्थं शिवाजीमहाराजेन कृतं प्रयत्नमधिकृत्य लिखन्तु ।

ఈ క్రింది అంశాలలో ఏవేని నాలుగు అంశాలు తప్పక ఉండాలి. అవి సొంతంగా రాసినవిగా ఉండాలి.

- మహారాష్ట్ర ప్రాంతాన్ని పరిపాలించిన రాజులలో ఛత్రపతి శివాజీ ప్రసిద్ధుడు. ఇతడు గొప్ప పరాక్రమవంతుడు. అసమానతేజోవంతుడు. పెద్దపట్ల గౌరవము కలిగినవాడు.
- శివాజీమహారాజు ప్రజలకోసం ఎన్నో ప్రజాహిత కార్యక్రమాలు తలపెట్టాడు. తన పరాక్రమంతో శత్రురాజులను ఓడించాడు. దేశరక్షణకోసం ఎన్నో చర్యలు చేపట్టాడు.
- చెఱువులు, బావులు త్రవ్వించాడు. వ్యవసాయ అంశాన్ని ప్రోత్సహించాడు. పరమతసహనాన్ని పాటించాడు. తన సేవా రంగంలో ఇతరమతస్తుల్ని నియమించాడు.
- పరస్త్రీలను తల్లిగా భావించాడు. స్త్రీలపై జరిగే దాడులను తీవ్రంగా ఖండించేవాడు. మహిళలను చులకనగా చూచేవారిని కఠినంగా శిక్షించేవాడు.
- హిందూదేశ సంరక్షణకు చర్యలు తీసుకున్నాడు. ధర్మసంస్థలకు, మత సంస్థలకు హాని చేకూర్చేవారిని శిక్షించేవాడు. శరణుపొందిన వారిని రక్షించేవాడు.
- ప్రజల మనోగతాన్ని తెలుసుకోవటానికి రాత్రిళ్ళు రహస్యంగా నగరంలో సంచరించేవాడు. తన గురువైన సమర్థరామదాసుని గౌరవించేవాడు. ప్రజారక్షణ కోసం, దేశరక్షణకోసం పటిష్టమైన చర్యలను తీసుకొని గొప్ప చక్రవర్తిగా రాణించాడు.

III. भाषांशाः

5. బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలకు సమాధానములు.

अ. ख) श्रृगालः

आ. क) गर्दभः

इ. ग) क्षयः

ई. ख) अशक्तः

उ. ग) न + एतत्

ऊ. क) गुरुरागच्छति

ऋ. ख) लोकाय हितम्

ए. क) अचिन्तयित्वा

ऐ. ग) विद्वंसम्

ओ. क) हसति

\- समाप्तः -

www.ednforum.com

पाठानुगुणं प्रश्नानां भारत्वटिप्पणी

Subject - Composite Sanskrit

Class : X **Marks : 20**

क्र.सं.	पाठस्य नाम	व्यासरूप प्रश्नाः	लघुप्रश्नाः	लक्ष्यात्मक प्रश्नाः
1.	लोकहितं मम करणीयम्	01	-	-
2.	परोपकाराय सतां विभूतयः	02	-	-
3.	स्वावलम्बनम्	-	-	-
4.	वयं शिक्षेम तिर्यग्भ्यः	01	-	-
5.	वृद्धोपदेशः	01	-	-
6.	विवेकध्वनिः	01	-	-
7.	अपरिचितगद्यम्	-	03	-
8.	भाषांशाः	-	-	10
		06	**03**	**10**

www.ednforum.com

Composite Sanskrit

(First Language Paper - II)

Class : X **S.A. - III (Model Question Paper - II)** **Marks : 20**

విద్యా ప్రమాణాలు	I	II	III	మొత్తం
మొత్తం మార్కులు	7	8	5	20
విద్యార్థి పొందిన మార్కులు				
గ్రేడు				

సూచన : – విద్యార్థులు ప్రశ్నపత్రం చదవడానికి 15 ని॥లు కేటాయించడమైనది.

I. भावावगमनम् - प्रतिस्पन्दनम् ।

1. अधः दत्तम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानां समाधानानि लिखन्तु । **3 x 1 = 3**

व्यायामः शरीरस्य अत्यन्त आवश्यकं भवति । शरीरस्य श्रमदायकं कर्म व्यायामः । व्यायामेन स्वेदः बहिः गच्छति । शरीरे स्वच्छं रक्तं प्रसरति । शरीरं लघु भवति । व्यायामेन कष्टकार्याण्यपि सुलभतया कर्तुं शक्यते ।

प्रश्नाः– 1. शरीरस्य आवश्यकः कः?

2. व्यायामः नाम कः ?

3. व्यायामेन कः बहिः आगच्छति ?

2. एकं श्लोकं पूरयित्वा भावं लिखन्तु ? **1 x 4 = 4**

सर्वत्र .... तमिस्रा ॥

(अथवा)

अविश्रामं .... गर्दभात् ॥

II. भावव्यक्तीकरणम् - सर्जनात्मकता ।

3. अधः दत्तयोः प्रश्नयोः एकस्य समाधानं लिखन्तु ? **1 x 4 = 4**

रघुमहाराजस्य स्थाने यदि भवन्तः भवन्ति तर्हि किं कुर्वन्ति ?

(अथवा)

''वृद्धोपदेशः'' इति पाठ्यभागसारांशं स्वीयवाक्यैः लिखन्तु ?

www.ednforum.com

4. अधः दत्तयोः प्रश्नयोः एकस्य समाधानं लिखन्तु ? **1 x 4 = 4**

भवतः विद्यालयस्य कश्चन विद्यार्थी स्वकार्याणि सर्वाणि स्वयं करोति । भाविकाले तस्य जीवनं कतं भवति इति अभिनन्दन् दशवाक्यानि लिखन्तु ।

(अथवा)

विवेकानन्दस्य आशयान् प्रशंसन्तः मित्रेभ्यः पत्रं लिखन्तु ।

III. भाषांशाः :- **10 x ½ = 5**

5. अधः दत्तानां रेखाङ्कितपदानां निर्देशानुसारं समुचित समाधानं ज्ञात्वा लिखन्तु ।

अ. इन्द्रः याचकः भत्वा कर्णं कवचकुण्डलानि याचते । (समानार्थक पदं सूचयन्तु) ( )

क) धाता ख) अर्थी ग) वदान्यः

आ. वन्यप्राणिषु जम्बुकः वञ्चकः इति प्रसिद्धः । (समनार्थकपदं सूचयन्तु) ( )

क) शृगालः ख) शुनकः ग) गर्दभः

इ. ग्रीष्मकाले जलम् उष्णं भवति । (विरुद्धार्थकपदं सूचयन्तु) ( )

क) मधुरम् ख) तिक्तम् ग) शीतम्

ई. सर्वदा धर्मः एव आचरणीयः न कदापि .... आचरणीयः । ( )

क) अधर्मः ख) अन्यायः ग) अशक्तः

उ. बालः कुत्रापि नास्ति । (सन्धिं विघटयत) ( )

क) कुत्र + इपि ख) कुत्र + अपि ग) कुत्र + ओपि

ऊ. जन + उपयोगि कार्याणि कर्तव्यानि । (सन्धत्त) ( )

क) जनैपयोगि ख) जनोपयोगि ग) जनौपयोगि

ऋ. अहर्निशं जागरणीयम् । (विग्रहवाक्यं लिखन्तु) ( )

क) अहस्य निशा ख) अहेन निशा ग) अहः निशा च तयोः समाहारः

ए. लोकाय हितं करणीयम् । (समस्तपदं लिखन्तु) ( )

क) लोकहितम् ख) हितलोकम् ग) अलोकहितम्

ऐ. बालः .... शुनकं ताडयति । (दण्डशब्दस्य तृतीया विभक्तिरसम्) ( )

क) दण्डया ख) दण्डेन ग) दण्डस्य

ओ. बालिका गीतं .... (समुचितं धातुरूपं सूचयन्तु) ( )

क) गायति ख) गायन्ति ग) गायतः

- समाप्तः -

www.edunforum.com

पाठानुगुणं प्रश्नानां भारत्वटिप्पणी

Subject - Composite Sanskrit

Class : X **Marks : 20**

क्र.सं.	पाठस्य नाम	व्यासरूप प्रश्नाः	लघुप्रश्नाः	लक्ष्यात्मक प्रश्नाः
1.	लोकहितं मम करणीयम्	00	-	-
2.	परोपकाराय सतां विभूतयः	02	-	-
3.	स्वावलम्बनम्	01	-	-
4.	वयं शिक्षेम तिर्यग्भ्यः	01	-	-
5.	वृद्धोपदेशः	01	-	-
6.	विवेकध्वनिः	01	-	-
7.	अपरिचितगद्यम्	-	03	-
8.	भाषांशाः	-	-	10
		06	**03**	**10**

www.ednforum.com

సమాధాన పత్ర మూల్యాంకన మార్గనిర్దేశాలు

కాంపోజిట్ సంస్కృతము

Class : X **Marks : 20**

I. భావావగమనం - ప్రతిస్పందన

1. అపరిచిత గద్యాంశముపై ప్రశ్నలకు జవాబులు 3 మార్కులు.

సూచన : పూర్తి వాక్యరూపంలో రాసిన ఒక్కొక్క సమాధానమునకు ఒక్కొక్క మార్కు. 3 × 1 = 3 మా॥

1. व्यायामः शरीरस्य आवश्यकः ।
2. शरीरस्य श्रमदायकं कर्म व्यायामः ।
3. व्यायामेन स्वेदः बहिः आगच्छति ।

2. श्लोकपूरणं - भावलेखनम्

సూచన : పాదభంగం లేకుండా శోలకం రాసినందుకు 2 మార్కులు

అర్థవంతంగా శ్లోకభావం రాసినందుకు 2 మార్కులు

सर्वत्र नो वार्तमवेहि राजन्नाते कुतस्त्वय्यशुभं प्रजानाम् ।
सूर्ये तपत्यावरणाय दृष्टेः कल्पेत लोकस्य कथं तमिस्रा ।।

భావము : ఓ రాజా! నీ రాజ్య పాలనలో ప్రజలందరూ క్షేమంగా ఉన్నారు. ప్రజలకు ఎటువంటి కష్టము లేదు. సూర్యుడు ప్రకాశిస్తుండగా చీకటిలోకం చూపును అడ్డుకోలేదు కదా!

(अथवा)

अविश्रामं वदेद्भारं शीतोष्णं च न विन्दति ।
ससन्तोषस्तथा नित्यं त्रीमि शिक्षेत गर्दभात् ।।

భావము : గాడిద విశ్రాంతి లేకుండా బరువులు మోస్తుంది. చలిని, వేడిని లెక్కించదు. ఎప్పుడూ సంతోషంగా ఉంటుంది. ఈ మూడు విషయాలు గాడిదనుండి నేర్చుకోవాలి.

II. భావవ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత

3. प्रश्ना- रघुमहाराजस्य स्थाने यदि भवन्तः भवत्ति तर्हि किं कुर्वन्ति ?

ఈ క్రింది అంశాలలో ఏవేని నాలుగు అంశాలు తప్పక ఉండాలి. అవి స్వయంగా ఆలోచించి రాసినవై ఉండాలి.

- రఘు మహారాజు స్థానంలో నేను ఉంటే కుటుంబ సభ్యులనుండి, బంధుమిత్రుల నుండి, దానగుణం గల సంపన్నుల నుండి గురుదక్షిణకు అవసరమైన ధనాన్ని సంపాదించి కౌత్సుని వంటి శిష్యులకు అందిస్తాను.

www.ednforum.com

- గురుదక్షిణయొక్క ఆవశ్యకతను, గురువుల పట్ల శిష్యులు అనుసరించవలసిన విధానాలను అందరికి తెలియజేస్తాను.
- గురువులను విధ్వాంసులను జీవితంలో ఉన్నతస్థాయికి ఎదిగినవారికి ఘనంగా సత్కరిస్తారు.
- గురుపూజోత్సవాలను ఘనంగా నిర్వహిస్తాను. అందరికి ఆదర్శంగా నిలుస్తాను.
- 'కనకధారాస్తుతి' చేసి లక్ష్మీదేవా కటాక్షం ద్వారా డబ్బు సంపాదిస్తాను.
- కౌత్సుడికి అవసరమైనమేరకే ధనాన్ని ఇస్తాను.

(अथवा)

प्रश्ना- ''वृद्धोपदेशः'' इति पाठ्यभाग सारांशं स्वीयवाक्यैः लिखन्तु ।

ఈ క్రింది అంశాలలో ఏవేని నాలుగు అంశాలు తప్పక ఉండాలి. అవి సొంతమాటలలో రాసినవై ఉండాలి.

- శివాజీ, నీరాజీ, తానాజీ యేసాజీ వీరు నలుగురు సన్యాసి వేషాన్ని ధరించి భజన చేస్తూ రాజమార్గంలో వెళ్తున్నారు.
- ఇక వృద్ధురాలు తన ఇంటిలోనికి ఆహ్వానించి. ఆతిత్యం స్వీకరించి ఫలములను ఆరగించి వెళ్ళమని కోరింది. వారు అంగీకరించి వృద్ధురాలి ఇంటిలోకి ప్రవేశించారు.
- వృద్ధురాలు వారికి పండ్లను సమర్పించి శివాజీ బంధింపబడినాడనే, ఇంతకుముందే బంధ విముక్తుడు అయినాడనీ తెలిసింది. ఇది నిజమేనా అని వారిని అడిగింది.
- వారు తాము సన్యాసులమనీ, రాజకీయాల గురించి తమకు తెలియదని చెప్పారు.
- వృద్ధురాలు శివాజీ గురించి మాట్లాడుతూ "శివాజీ రాజ్యాలను ఎన్నింటినో ఆక్రమించి స్వాధీనం చేసుకుంటున్నాడు. వాటి మధ్య ఐక్యతను సాధించుటలేదు. ఈ కారణం వల్ల ఆ రాజ్యాలు శివాజీ చేతుల నుండి జారిపోతున్నాయి. అని పలికింది.
- శివాజీ మహారాజు కావాలి. అప్పుడే భారతదేశానికి ఉన్నతి అని పలికింది.
- శివాజీ గురువైన సమర్థరామదాసు వృద్ధురాలు ఇంటికి వచ్చాడు. అందరూ సమర్థరామదాసుకి నమస్కరించారు.
- శివాజీతో నీవు రాజువికావాలి అని చెప్పాడు. విదేశీయులు దేశద్రోహులైన భారతీయులు పాలించకూడదు అని చెప్పాడు.
- శివాజీ వారికోరిక ప్రకారం రాజ్యాన్ని స్వధర్మాన్ని రక్షించడానికి ప్రయత్నం చేస్తానని చెప్పి తన పరివారంతో కలిసి వృద్ధురాలి ఇంటి నుండి వెళ్ళిపోయాడు.

www.ednforum.com

4. प्रश्ना- भवतः द्यालयस्य कश्चन विद्यार्थी स्वकार्याणि सर्वाणि स्वयं करोति । भाविकाले तस्य जीवनं कथं भवति इति अभिनन्दन् दशवाक्यानि लिखन्तु ।

ఈ క్రింద ఇచ్చిన విధంగా నాలులు అంశాలు తప్పక ఉండాలి. అవి సొంతంగా రాసినవిగా ఉండాలి.

- మా తరగతిలో అజయ్ అనే విద్యార్థి ఉన్నాడు. అతడు శారీరక వికలాంగుడు. అయినా అతనిలో ఆత్మవిశ్వాసం చెక్కుచెదరదు.
- ఇతరుల మీద ఆధారపడి ఏనాడు జీవించడు. తనపనులను తానే స్వయంగా చేసుకుంటాడు.
- చదువులో తరగతి గదిలో ముందుంటాడు. పెద్దలను గౌరవిస్తాడు.
- పల్స్ పోలియో వంటి కార్యక్రమాల్లో చురుగ్గా పాల్గొని ప్రభుత్వ అధికారులకు సహాయపడతాడు.
- అతనిలో ఆత్మవిశ్వాసం విద్యార్థులందరినీ ఆకర్షించింది. ప్రత్యేకించి నన్ను బాగా ఆకట్టుకుంది.
- భవిష్యత్తులో అతని జీవితం సుఖమయంగాను, ఆదర్శవంతంగాను ఉండగలదని ఆశిస్తున్నాడు.

(अथवा)

प्रश्ना- विवेकानन्दस्य आशयान् प्रशंसन्तः मित्रेभ्यः पत्रं लिखन्तु ।

ఈ క్రింది ఇచ్చిన విధంగా లేఖా నియమాలను పాటిస్తూ వివేకానందుని గురించిన నాలుగు ఆశయాలను ప్రస్తావిస్తూ సొంతమాటలలో రాసినవిగా ఉండాలి.

విజయవాడ
02-06-2016.

ప్రియనమైన మిత్రుడు శ్రీనివాస్‌కు,

నీ మిత్రుడు వ్రాయునది. నేను బాగా చదువుతున్నాను. నీవు బాగా చదువుతున్నావని ఆశిస్తున్నాను. మనదేశంలో ఎంతోమంది మహనీయులు జన్మించారు. వారిలో స్వామీ వివేకానందుడు ప్రసిద్ధుడు. ఈ మహనీయుడు నిస్తేజంగా ఉన్న జాతిని తన ఉపన్యాసాలతో జాగృతం చేశాడు. యువతలో చైతన్యాన్ని నింపాడు. తక్కువ కాలమే జీవించినా అనల్పమైన కీర్తిని పొందాడు. పరమత సహనాన్ని ఇంద్రియ నిగ్రహాన్ని పాటించమని బోధించాడు. మనదేశాన్ని సంస్కృతిని గౌరవించమని ప్రబోధించాడు. సంకుచిత భావనను విడనాడి వసుధైవ కుటుంబ భావనను పెంపొందించుకొనమని ఉపదేశించాడు.

ఇట్లు
నీ ప్రియ మిత్రుడు
× × × × ×

చిరునామా:
పి. శ్రీనివాస్
10వ తరగతి
ప్రభుత్వ ఉన్నత పాఠశాల
కంబం, ప్రకాశం జిల్లా.

www.eduforum.com

III. भाषांशाः

5. బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలకు సమాధానములు.

अ. ख) अर्थी

आ. क) शृगालः

इ. ग) शीतम्

ई. क) अधर्मः

उ. ख) कुत्र + अपि

ऊ. ख) जनोपयोगि

ऋ ग) अहः निशा च तयोः समाहारः

ए. क) लोकहितम्

ऐ. ख) दण्डेन

ओ. क) गायति

- समाप्तः -

www.ednforum.com

Composite Telugu

03 T

Division of Syllbus

Summative Assessment - I, II & III

Class : X **Marks : 60**

Year : 2016 - 17

క్ర.సం.	పరీక్ష పేరు	మాసాల వారీ విభజన	పద్యభాగం	గద్యభాగం	ఉపవాచకం
1.	S.A. - I	జూన్ నుండి సెప్టెంబర్ వరకు	1. మాతృభావన 2. వెన్నెల 3. శతక మధురిమ	1. అమరావతి 2. జానపదుని జాబు 3. మా ప్రయత్నం	రామాయణంలో బాల, అయోధ్య కాండలు
2.	S.A. - II	జూన్ నుండి డిసెంబర్ వరకు	1. మాతృభావన 2. వెన్నెల 3. శతకమధురిమ 4. మాణిక్య వీణ	1. అమరావతి 2. జానపదుని జాబు 3. మా ప్రయత్నం 4. గోరంత దీపాలు	రామాయణంలో బాల, అయోధ్య అరణ్య, కిష్కింధ కాండలు
3.	S.A. - III (Final)	జూన్ నుండి ఫిబ్రవరి వరకు మొత్తం	1. మాతృభావన 2. వెన్నెల 3. శతక మధురిమ 4. మాణిక్యవీణ 5. భిక్ష	1. అమరావతి 2. జానపదుని జాబు 3. మా ప్రతయ్నం 4. గోరంత దీపాలు 5. చిత్రగ్రీవం	రామాయణంలో బాల, అయోధ్య అరణ్య, కిష్కింధ, సుందర, యుద్ధ కాండలు మొత్తం

సూచన :

- సంస్కృతం కాంపోజిట్ కోర్సుగా చదివేవారు ధన్యుడు, సముద్రలంఘనం పాఠ్యాంశాలు చదవ వలసిన అవసరం లేదు.
- ఉపవాచకం చదువవలెను.

www.ednforum.com

Composite Telugu

03 T

Class : X **Year : 2016 - 17**

ప్రశ్నల స్వభావం

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన : అవగాహనను పరీక్షించే విధంగా ప్రశ్నలు ఈ క్రింది రకాలుగా ఉండాలి.

1. పరిచిత పద్యం-పాఠ్యపుస్తకంలోని చుక్క గుర్తుగల పద్యం మాత్రమే ఇవ్వాలి. కింద చెప్పిన రెండు రకాలలో ఏదో ఒక రకం ఇవ్వాలి.
   - ❖ పద్యం ఇచ్చి ప్రతిపదార్థం రాయమనడం
   - ❖ పద్యపూరణ చేసి భావం రాయమనడం.
2. అపరిచిత పద్యం - ప్రసిద్ధిచెందిన శతకాలలోని ఏ నీతిపద్యాలను మాత్రమే ఇవ్వాలి).
   - ❖ ప్రశ్నలు ఇచ్చి జవాబులు రాయమనడం.
3. అపరిచిత గద్యం - ఒక పేరా ఇవ్వాలి.
   - ❖ ఎక్కడినుండైనా వ్యాసం/కరపత్రం/సంభాషణ/లేఖ/బయోడేటా/ప్రకటన/వార్త - వీటికి సంబంధించిన ఏదైనా
   - ❖ ప్రశ్నలకు జవాబులు, ఒక ప్రశ్న తయారీ.

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత : స్వీయరచన - లఘు సమాధాన ప్రశ్నలు (పద్యం, గద్యం, ఉపవాచకం) పద్యం - 1, గద్యం -3, ఉపవాచకం -1 ప్రశ్నలుండాలి. ప్రశ్నలు రెండు వాక్యాల్లో సమాధానం రాసేలా ఉండాలి.

పద్యభాగం:- కవి పరిచయం / ప్రక్రియ / నేపథ్యం 1 ప్రశ్న.

గద్యభాగం:- రచయిత పరిచయం - 1ప్రశ్న / పాఠ్యాంశాలకు సంబంధించి 2 ప్రశ్నలు

- ❖ ఉపవాచకం - పాత్రస్వభావం (1 ప్రశ్న)

స్వీయరచన - పద్యభాగం - వ్యాసరూప ప్రశ్న 1 ఇవ్వాలి. ప్రశ్నల స్వభావం

- ❖ ఆలోచించి, సొంతమాటల్లో రాసేవిగా ఉంటాయి.
- ❖ విశ్లేషణాత్మకంగా, అభిప్రాయాన్ని తెలిపేలా, వ్యాఖ్యానించేలా.
- ❖ సారాంశాన్ని తెలిపేలా, తగిన కారణాలతో సమర్థిస్తూ/విభేదిస్తూ రాసేలా.
- ❖ విద్యార్థి పాఠ్యపుస్తకంలోని సంఘటనలలో తాను ప్రత్యక్ష భాగస్వామి అయినప్పుడు స్పందించే విధంగా ఉండాలి.

సృజనాత్మకత : పాఠ్యపుస్తకంలో గద్యభాగంలో పొందుపరచిన సృజనాత్మక అంశాల ఆధారంగా ప్రశ్నలు ఇవ్వాలి. అభ్యాసాలలో ఉన్నవి ఉన్నట్లుగా ఇవ్వకూడదు. వివిద వ్యవహార రూపాలు మార్చిరాసే విధంగా ఉండాలి.

www.ednforum.com

భాషా వ్యవహార రూపాలు : (లేఖ / వ్యాసం / కరపత్రం / సంభాషణ / వర్ణన / కథ / నాటిక/ ఏకాంకిక / గేయం / కవిత / సూక్తులు / నినాదాలు / సన్మానపత్రం / ఇంటర్వ్యూ ప్రశ్నావళి)

III. భాషాంశాలు : పదజాలం / బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు / వ్యాకరణాంశాలు

1) అర్థాన్ని గుర్తించడం
2) వ్యుత్పత్త్యర్థం గుర్తించడం
3) పర్యాయపదాలు
4) నానార్థాలు
5) ప్రకృతి-వికృతిని గుర్తించడం
6) సంధినామం
7) సమాసపదం
8) సమాసనామం గుర్తించడం
9) పదం యొక్కగణం గుర్తించడం
10) వృత్తపద్యగణాలను గుర్తించడం
11) అలంకార నామాన్ని గుర్తించడం
12) ఏ అలంకారమో గుర్తించడం
13) సంశ్లిష్ట వాక్యంగా మార్చడం
14) ఏ రకమైన సంశ్లిష్ట వాక్యమో గుర్తించడం.
15) ఏ రకమైన వాక్యమో గుర్తించడం
16) ఏ రకమైన సామాన్యవాక్యమో గుర్తించడం
17) జాతీయాన్ని గుర్తించడం
18) జాతీయానికి అర్థం గుర్తించడం
19), 20) అర్థవంతమైన వాక్య ప్రయోగాలు చేయడం.

సూచన:- పాఠ్యపుస్తకంలోని పదజాలం/వ్యాకరణాంశాలను పరిశీలించి ఆయా విధానాలను ఎన్నుకోవాలి.

www.ednforum.com

03 T

BLUE PRINT
Composite Telugu

Class : X **Marks : 60**

Year : 2016 - 17

క్ర. సం.	విద్యా ప్రమాణాలు పాఠ్యాంశాలు	అవగాహన – ప్రతిస్పందన				వ్యక్తీకరణ – సృజనాత్మకత			భాషాంశాలు			మొత్తం			
		వ్యాస	లఘు	అతిలఘు	లక్ష్య	వ్యాస	లఘు	లక్ష్య	వ్యాస	లఘు	లక్ష్య	వ్యాస	లఘు	అతిలఘు	లక్ష్య
1.	పద్యం	$1^{(5)}$	–	$5^{(1)}$	–	$1^{(5)}$	$1^{(2)}$	–	–	–	–	$2^{(5)}$	$1^{(2)}$	$5^{(1)}$	–
2.	గద్యం	–	–	$10^{(1/2)}$	–	$1^{(5)}$	$3^{(2)}$	–	–	–	–	$1^{(5)}$	$3^{(2)}$	$10^{(1/2)}$	–
3.	ఉపవాచకం	–	–	–	–	$1^{(5)}$	$1^{(2)}$	–	–	–	–	$1^{(5)}$	$1^{(2)}$		–
4.	భాషాంశాలు	–	–	–	–	–	–	–	–	–	$20^{(1)}$	–	–	–	$20^{(1)}$
	మొత్తం	**5**	**-**	**10**	**-**	**15**	**10**	**-**	**-**	**-**	**20**	**20**	**10**	**10**	**20**
		15				**25**			**20**			**60**			

Composite Telugu

03 T

Class : X **Marks : 60**

Year : 2016 - 17

విద్యాప్రమాణాల భారత్వ పట్టిక

క్ర.సం.	విద్యా ప్రమాణాలు	మార్కులు	శాతం
1.	అవగాహన - ప్రతిస్పందన	15	25%
2.	వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత	25	40%
3.	భాషాంశాలు	20	35%
	మొత్తం	**60**	**100%**

విషయ భారత్వ పట్టిక

క్ర.సం.	విషయము	మార్కులు	శాతం
1.	పద్యం	17	28%
2.	గద్యం	16	27%
3.	ఉపవాచకం	07	12%
4.	భాషాంశాలు	20	33%
	మొత్తం	**60**	**100%**

విషయ భారత్వ పట్టిక

క్ర.సం.	ప్రశ్నల రకము	ప్రశ్నల సంఖ్య	కేటాయించిన మార్కులు	శాతం
1.	వ్యాసరూప	4 + 4	20	33%
2.	లఘు	5	10	17%
3.	అతిలఘు	15 (10 + 5)	10	17%
4.	లక్ష్యాత్మక	20	20	33%
	మొత్తం	**44 + 4 = 48**	**60**	**100%**

www.ednforum.com

Composite Telugu

First Language

03 T

Class : X **Year : 2016 - 17**

పాఠ్యాంశాల వారీగా భారత్వ పట్టిక

క్ర.సం.	పాఠం పేరు	వ్యాస	లఘు	అతిలఘు	(భాషాంశాలు)లక్ష్య	మొత్తం
1.	మాతృభావన	1	–	–	1	02
2.	అమరావతి	–	1	–	3	04
3.	జానపదునిజాబు	–	1	–	3	04
4.	వెన్నెల	–	1	–	3	04
5.	శతకమధురిమ	1	–	–	1	02
6.	మా ప్రయత్నం	1	–	–	1	02
7.	మాణిక్యవీణ	1	–	–	1	02
8.	గోరంతదీపాలు	–	1	–	3	04
9.	భిక్ష	1	–	–	2	03
10.	చిత్రగ్రీవం	1	–	–	2	03
11.	రామాయణం (ఉపవాచకం)	2 (1+1)	1	–	–	03
12.	అపరిచిత పద్యం	–	–	05	–	05
13.	అపరిచిత గద్యం	–	–	10	–	10
	మొత్తం	**08**	**05**	**15**	**20**	**48**

www.ednforum.com

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం - III

03 T

మాదిరిప్రశ్నపత్రం - కాంపోజిట్ - తెలుగు

తరగతి : 10వ | **ప్రథమ భాష పేపర్ - I (పార్టు ఎ & బి)**

మార్కులు : 60 | **సమయం : 3 గం॥లు**

సమయం : 2.30 ని॥ | **పార్టు - ఎ** | **మార్కులు : 40**

గమనిక : విద్యార్థులు ప్రశ్నపత్రం చదువుట కొరకు 15 నిమిషాలు కేటాయించబడినది.

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన **15 మా॥**

1. కింది పద్యాలలో ఒక దానిని పూరించి భావం రాయండి. **1 × 5 = 5 మా॥**

నీరము తప్తలోహమున .... గొల్చువారికిన్.

(లేదా)

శివరాజంతట మేల్కుసుంగు .... తప్పు సైరింపుమీ!

2. కింది పద్యాన్ని చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. **5 × 1 = 5 మా॥**

తలనుండు విషము ఫణికిని
వెలయంగా తోకనుండు వృశ్చికమునకున్
తలతోకయనక యుండును
ఖలునకు నిలెవెల్ల విషము గదరా సుమతీ!

ప్రశ్నలు: అ. ఖలునకు విషము ఎక్కడ ఉంటుంది?

ఆ. ఫణికి విషం ఎక్కడ ఉంటుంది?

ఇ. తోకలో విషం దేనికి ఉంటుంది?

ఈ. ఖలుని స్వభావం ఎలా ఉంటుంది?

ఉ. ఈ పద్యం ఏ శతకంలోనిది?

3. కింది అపరిచిత గద్యాన్ని చదివి సమాధానాలు రాయండి. **5 × 1/2 = 2 1/2**

శ్రీకృష్ణదేవరాయలు 16వ శతాబ్దం వాడు. సాహిత్యంపై ప్రత్యేకమైన అభిమానం గలవాడు. భువనవిజయమనే సభామండపంలో సాహిత్యగోష్ఠి నిర్వహించేవాడు. అనేక కవి పండితులను పోషించేవాడు. ఆయన ఆస్థానంలోని ఎనిమిది మంది ప్రసిద్ధ కవులను అష్టదిగ్గజాలని పిలిచేవారు. అందులో అల్లసాని పెద్దన అగ్రగణ్యుడు. వారిలో తెనాలి రామకృష్ణుడు వికటకవిగా పేరు పొందారు.

www.eenadu.com / www.edmforum.com

రాయలు రాజుమాత్రమే కాదు, కవికూడా, దేశ భాషలందు తెలుగులెస్స అని చాటాడు. ఆయన కాలం తెలుగుభాషకు స్వర్ణయుగమై భాసిల్లింది.

ప్రశ్నలు: అ. కృష్ణదేవరాయలు ఏ శతాబ్దం వాడు?

ఆ. కృష్ణదేవరాయల సభామండపం పేరేమి?

ఇ. రాయల ఆస్థాన కవుల్లో అగ్రగణ్యులెవరు?

ఈ. వికటకవి అని ఎవరికి పేరు?

ఉ. పై పేరా చదివి ఏదైనా ఒక ప్రశ్న తయారు చేయండి?

4. క్రింది బయోడేటాను చదివి సమాధానాలు రాయండి. 5 × 1/2 = 2 1/2

నరేంద్రమోదీ 17-09-1950 సం॥లో వార్దానగరంలో సాధారణ కుటుంబంలో పుట్టారు. బాల్యంలో టీస్టాల్‌లో పనిచేస్తూ ఎన్నో కష్టనష్టాలను భరిస్తూ చదువుకున్నాడు. విద్యా విషయకంగా, వాద ప్రతివాదాలలో చాలా దిట్ట అని వారి ఉపాధ్యాయుల అభిప్రాయం. ఒక సామాన్య కార్యకర్తగా పనిచేస్తూ, స్వయంకృషితో అంచెలంచెలుగా ఎదిగి 2001లో గుజరాత్ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగా ప్రమాణస్వీకారం చేసి, రాష్ట్రాభివృద్ధికి తోడ్పడి మంచి పాలన చేశారు.

ప్రశ్నలు: అ. నరేంద్రమోదీ ఎప్పుడు ఎక్కడ జన్మించారు?

ఆ. ఆయన కుటుంబ పరిస్థితి ఏమిటి?

ఇ. మోదీ పట్ల వారి ఉపాధ్యాయుల అభిప్రాయం ఏమిటి?

ఈ. గుజరాత్ ముఖ్యమంత్రిగా ఎప్పుడు ప్రమాణ స్వీకారం చేశారు?

ఉ. పై పేరా ఆధారంగా ఏదైనా ఒక ప్రశ్న తయారు చేయండి?

II. వ్యక్తీకరణ-సృజనాత్మకత 25 మార్కులు

ఈ కింది ప్రశ్నలకు రెండు లేదా మూడు వాక్యాలలో సమాధానం రాయండి. 5 × 2 = 10

5. విద్వాన్ విశ్వం గారి జీవిత విశేషాలు తెల్పండి.
6. అమరావతి పాఠ్యభాగ నేపథ్యం రాయండి.
7. "పుస్తకాలు మన ఒంటరి తనాన్ని పోగొడతాయి" అనే వాక్యంతో మీరు ఏకీభవిస్తారా? ఎందుకు?
8. "కష్టం వొకళ్ళది, ఫలితం మరొకళ్ళది" దీన్ని ఏఏ సందర్భాలలో ఉపయోగిస్తారు?
9. హనుమంతుని పాత్రస్వభావాన్ని తెలియజేయండి?

కింది ప్రశ్నలకు వ్యాసరూప సమాధానాలు రాయండి. 3 × 5 = 15 మా॥

10. "ఉన్న ఊరు కన్న తల్లితో సమానం" - ఈ వాక్యాన్ని సమర్థిస్తూ రాయండి.

www.ednforum.com

(లేదా)

చక్రం, నిప్పు మనిషి మనుగడకు ఎలా తోడ్పడ్డాయో సొంతమాటల్లో రాయండి.

11. సీతాపహరణం జరిగిన క్రమం వివరించండి?

(లేదా)

భరతుని సోదర ప్రేమను వివరించండి?

12. స్త్రీల సమస్యను ప్రతిబింబించేలా మహిళా ఉద్యమాలపై నినాదాలు రాయండి?

(లేదా)

మన పరిసరాల్లో జీవించే పశుపక్ష్యాదుల పట్ల మనం ఏ విధంగా మసలుకోవాలో మిత్రుడికి లేఖ రాయండి?

www.ednforum.com

SET - 1

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం - III

మాదిరిప్రశ్నాపత్రం - కాంపోజిట్ - తెలుగు

తరగతి : 10వ **ప్రథమ భాష పేపర్ - I (పార్టు - బి)**

మార్కులు : 20 **సమయము : 30 ని॥లు**

విద్యా ప్రమాణము	అవగాహన-ప్రతిస్పందన	వ్యక్తీకరణ సృజనాత్మకత	భాషాంశాలు	మొత్తం
ప్రశ్నల సంఖ్య				
మొత్తం మార్కులు				
విద్యార్థి పొందిన మార్కులు				
గ్రేడు				

III. భాషాంశాలు :

కింది ప్రశ్నలకు ఇచ్చిన జవాబులలో సరియైన జవాబును గుర్తించి, జవాబును సూచించే అక్షరాన్ని ప్రశ్నకు ఎదురుగా ఉన్న బ్రాకెట్లో రాయండి. 18 × 1 = 18 మా॥

1. మేఘం దివి నుండి భువికి రాల్చిన చినుకు పూలే ఈ వర్షం. గీత గీసిన పదానికి అర్థం గుర్తించండి.
   అ) భూమి ఆ) ఆకాశం ఇ) నేల ఈ) వర్షం ( )
2. "పక్షములు గలది" అనే వ్యుత్పత్త్యర్థం గల పదం ఏది? ( )
   అ) పక్షి ఆ) అక్షరం ఇ) ఆవు ఈ) పులి
3. ఇవ్వీటి మీద నాగ్రహము తగునె? గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలను గుర్తించండి. ( )
   అ) ప్రేమ, ఆప్యాయత ఆ) కోపం, ఆవేశం ఇ) జాలి, కరుణ ఈ) దయ, అనురాగం
4. శ్రీనివాస కళ్యాణం వైభవంగా జరిగింది. ( )
   అ) కొట్లాట, పోరు ఆ) ఆట, పాట ఇ) కంబలి, పరుపు ఈ) శుభం, పెండ్లి
5. విద్య లేని వాడు వింత పశువు – గీత గీసిన పదానికి వికృతి పదం గుర్తించండి. ( )
   అ) విదియ ఆ) విజ్జ ఇ) విద్దె ఈ) విధ్య
6. సరసపుంధనము – ఏ సంధి. ( )
   అ) పుంప్వా ఆ) సవర్ణ ఇ) గుణ ఈ) ఉత్వ
7. "నాలుగు గీతలు" – సమాసంను గుర్తించండి. ( )
   అ) ద్వంద్వ ఆ) తృతీయ ఇ) ద్విగు ఈ) షష్టీ

www.ednforum.com

8. 'మానవుల యొక్క చరిత్ర" – విగ్రహవాక్యాన్ని సమాసపదంగా కూర్చండి. ( )

అ) మానవుల చరిత్ర ఆ) మనుషుల చరిత్ర ఇ) మానవచరిత్ర ఈ) మానవ చరిత్రలు

9. "శర్వాణి" అనే పదంలోని గణాన్ని గుర్తించండి. ( )

అ) 'భ' గణం ఆ) 'ర' గణం ఇ) 'య' గణం ఈ) 'త' గణం

10. "మత్తేభము" లోని గణాలు గుర్తించండి. ( )

అ) నజభజజజర ఆ) మసజసతతగ ఇ) సభరనమయవ ఈ) భరనభభరవ

11. అనిల్ చొక్కా మల్లెపూవులా తెల్లగా ఉంది. ఇందులోని అలంకారాన్ని గుర్తించండి. ( )

అ) రూపక ఆ) ఉపమ ఇ) శ్లేష ఈ) అర్థాంతరన్యాస

12. "ఊహించి చెప్పడం" అనే లక్షణం ఏ అలంకారానికి చెందినది. ( )

అ) ఉపమ ఆ) స్వభావోక్తి ఇ) ఛేకానుప్రాస ఈ) ఉత్ప్రేక్షా

13. లక్ష్మి పాఠం చదివినది. లక్ష్మి పాఠం అర్థం చేసుకున్నది. సంశ్లిష్ట వాక్యంగా మార్చిరాస్తే ( )

అ) లక్ష్మి పాఠం చదువుకొని అర్థం చేసుకున్నది.

ఆ) లక్ష్మి పాఠం చదివినది, అర్థం చేసుకున్నది.

ఇ) లక్ష్మి పాఠం చదివి అర్థం చేసుకున్నది. ఈ) లక్ష్మి పాఠం అర్థం చేసుకోలేదు.

14. రామకృష్ణుడు గురువు. వివేకానందుడు శిష్యుడు. ఇది ఏ రకమైన వాక్యం. ( )

అ) కర్తరీ ఆ) సామాన్య ఇ) సంయుక్త ఈ) సంశ్లిష్ట

15. "మీరు రావద్దు" – ఇది ఏ రకమైన వాక్యం. ( )

అ) ఆశ్చర్యార్థకం ఆ) నిషేధార్థకం ఇ) విధ్యర్థకం ఈ) అప్యర్థకం

16. పోతన భాగవతం రాశాడు – ఇది ఏ రకమైన వాక్యం. ( )

అ) సంయుక్త ఆ) సామాన్య ఇ) సంశ్లిష్ట ఈ) విధ్యర్థకం

17. 'కలుపుదీయడం' – అనే జాతీయానికి అర్థం ఏమిటి? ( )

అ) పనికిరాని మొక్కలను తీసివేయడం ఆ) మొక్కలను నాటడం

ఇ) మొక్కలను పీకివేయడం ఈ) పురుగులను చంపడం

18. "జ్ఞానోదయం కలగడం" అనే సందర్భంలో ఈ జాతీయాన్ని వాడుతారు. ( )

అ) కాలధర్మం ఆ) నీరుకారడం ఇ) కనువిప్పు ఈ) గుండెలు బరువెక్కడం

కింది పదాలను ఉపయోగించి అర్థవంతమైన వాక్యాలు రాయండి. 2 × 1 = 2 మా॥

19. చమత్కారం

20. శ్రద్ధాసక్తులు

www.eduforum.com

SET - 1

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం - III

మాదిరిప్రశ్నపత్రం - కాంపోజిట్ - తెలుగు

తరగతి : 10వ **ప్రథమ భాష పేపర్ - I (పార్టు -ఎ)**

మార్కులు : 60 **సమయం : 3 గం॥లు**

Principles of Valuation

సూచన : పద్యమును పాదభంగం లేకుండా పూరించినందుకు – 3 మార్కులు
పద్యభావము వ్రాసినందుకు – 2 మార్కులు
} 5 మార్కులు

I. అవగాహన – ప్రతిస్పందన **15 మా॥**

1. నీరము తప్తలోహమున నిల్చి యనామకమైన నశించు నా
నీరము ముత్యమట్టు నళనీదళ సంస్థితమై తనర్చు నా
నీరమై శక్తిలోఁబడి మణిత్వముగాంచు సమంచిత ప్రభన్
పౌరుష వృత్తులిట్లధమ మధ్యమ నుత్తము గొల్చు వారికిన్.

భావము : కాలిన ఇనుము మీద నీళ్ళుపడితే ఆవిరైపోతాయి. ఆనీళ్లే తామరాకుపైన పడితే ముత్యాల్లా కనిపిస్తాయి. ఆనీళ్లే ముత్యపు చిప్పలలో పడితే మణుల్లా (ముత్యాల్లా) మారతాయి. అలాగే మనిషి గ్రధములలో చేరితే అధముఔతాడు. మధ్యములలో చేరితే మధ్యముడౌతాడు. ఉత్తములలో చేరితే ఉత్తముడౌతాడు.

(లేదా)

శివరాజంతట మేల్ముసుంగు దెరలో – స్నిగ్ధాంబుదచ్ఛాయలో
నవసౌదామినిఁబోలు నా యవన కాంతా రత్నమున్ భక్తి గౌ
రవముల్ వాఱఁగఁజూచి పల్కె "వనితారత్నంబు లీభవ్య హైం
దవ భూజంగమ పుణ్యదేవతలు; మాతా! తప్పుసైరింపుమీ!"

భావము : అంతలోనే మేలిముసుగు తెరలో దట్టమైన నీలిమేఘం మాటున ఉన్న మెరుపుతీగ లాంటి యవనస్త్రీని భక్తి గౌరవాలతో చూస్తూ ఇలా అన్నాడు. "స్త్రీలు శుభప్రదమైన ఈ హైందవ భూమిపై సంచరించే పుణ్యదేవతలు. అమ్మా ఈ తప్పును మన్నించు.

www.ednforum.com

సూచన : సమాధానాన్ని వాక్యరూపంలో వ్రాసినందుకు ఒక్కొక్క దానికి ఒక్కొక్క మార్కు చొప్పున మొత్తం (5×1=5) ఐదు మార్కులు.

2. అ. ఖలునకు నిలెవెల్ల విషము ఉంటుంది.

ఆ. ఫణికి విషం తలలో ఉంటుంది.

ఇ. తోకలో విషం వృశ్చిమునకు ఉంటుంది.

ఈ. ఖలుని స్వభావం విషతుల్యంగా ఉంటుంది.

ఉ. ఈ పద్యం సుమతీ శతకంలోనిది.

సూచన : గద్య సమాధానాన్ని వాక్యరూపంలో రాసినందుకు ఒక్కొక్క దానికి 1/2 మార్కు చొప్పున 5×1/2 = 2 1/2 మార్కులు.

3. అ. కృష్ణ దేవరాయలు 16వ శతాబ్దం వాడు.

ఆ. కృష్ణదేవరాయల సభామండపం పేరు భువన విజము.

ఇ. రాయల ఆస్థాన కవుల్లో అగ్రగణ్యులు అల్లసాని పెద్దన.

ఈ. తెనాలి రామకృష్ణుడికి వికట కవి అని పేరు.

ఉ.

సూచన : బయోడాటానిక సమాధానాన్ని వాక్యరూపంలో రాసినందుకు ఒక్కొక్కదానికి 1/2 మార్కుచొప్పున 5 × 1/2 = 2 1/2 మార్కులు.

4. అ. నరేంద్రమేదీ 17-09-1950లో వార్దానగరంలో జన్మించారు.

ఆ. సాధారణ కుటుంబంలో జన్మించి చిన్న వయసులోనే టీస్టాల్ నడిపారు.

ఇ. వాద ప్రతివాదాలలో చాలాదిట్ట అని ఉపాధ్యాయుల అభిప్రాయం.

ఈ. 2001లో గుజరాత్ ముఖ్యమంత్రిగా ప్రమాణస్వీకారం చేశారు.

ఉ. నరేంద్రమోదీ ఎలా ఎదిగారు?

II. వ్యక్తీకరణ-సృజనాత్మకత 25 మార్కులు

సూచన : ఐదు ప్రశ్నలకు ఒక్కొక్క ప్రశ్నకు 2 మార్కుల చొప్పున	5 × 2 = 10 మా॥
సమాధానంలోని విషయం, వాక్య నిర్మాణ క్రమం	1 1/2 మార్కు
అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే	1/2 మార్కు
	2 మార్కులు

www.ednforum.com

5. ఇంతమంచిపెన్న తల్లి ఎందుకిట్లు మారెనో?
ఇంతమంచి కన్నతల్లి ఎందెకెండిపోయెనో!

– అని ఆవేదనలో పెన్నేటిపాటను సృజించిన మానవీయకవి విద్వాన్ విశ్వం. అసలు పేరు మీసరగండ విశ్వరూపాచారి. అనంతపురం జిల్లా తరిమెల గ్రామం. లక్ష్మమ్మ, రామయ్య దంపతులకు జన్మించినవాడు విశ్వం. భాష, సాహిత్యం, సమాజం, నైతిక విలువలు తదితర అంశాలపై సంపాదకీయాలు, కళాప్రపూర్ణ, డిలిట్ పట్టాలనందుకున్నాడు.

6. ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు నూతన రాజధానిగా అమరావతి నిర్మితమువుతంది. చారిత్రక, సాంస్కృతిక, ఆధ్యాత్మిక అమరావతిని గురించి ఈనాటి ఆంధ్రులు తెలుసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. మన రాజధానీ నగరపు పూర్వవైభవాన్ని తెలియజేయడమే అమరావతి పాఠ్యభాగ నేపథ్యం.

7. ఏకీభవస్తాను, అవును పుస్తకాలు మన ఒంటరితనాన్ని పోగొడతాయి. ఎందుకంటే పుస్తకం మంచి మిత్రునివంటివి. మిత్రునితో గడిపితే ఒంటరి తనం దూరమైనట్లుగా పుస్తకాలు కూడా ఒంటరితనాన్ని పోగొడతాయి.

8. రాత్రనకా పగలనగా కష్టపడేది ఒకరైతే, ఆకష్టం ఫలితాన్ని అనుభవించేది వేరొకరు అని అర్థమైంది. శ్రమ దోపిడే జరిగిన సందర్భంలో 'కష్టం వొకళ్ళది, ఫలితం మరొకళ్ళది' అనే వాక్యం ఉపయోగిస్తారు.

9. హనుమంతుడు – పాత్రస్వభావం, మాటకాని, కార్యసాఫల్యతా మార్గం తెలిసినవాడు. శ్రీరామభక్తుడు. చూసిరమ్మంటే కాల్చివచ్చేవాడు. స్వామిభక్తి పరాయణుడు. కార్యదక్షుడు.

సూచన : వ్యాసరూప సమాధాన ప్రశ్నలు

విషయానికి తగిన భావం రాస్తే	– 2 మార్కులు
వాక్య నిర్మాణ క్రమం	– 1 మార్కు
మంచి పదజాలాన్ని వినియోగించడం	– 1 మార్కు
అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	– 1 మార్కు
	5 మార్కులు

10. "ఉన్న ఊరు కన్న తల్లితో సమానం"

1. కన్నతల్లి మనల్ని అనుక్షణం ఆదరిస్తూ, మనమంచికోసం అభివృద్ధి కోసం ఆరాటపడుతుంది.
2. మనకు ఏ కష్టమూ రాకుండా కాపాడుతుంది.
3. ఉన్న ఊరు అంటే మనం పుట్టిన ఊరు, ఊరు అంటే కేవలం నాలుగు ఇళ్ళు, చెట్లు, పొలాలు కాదు. ఆ ఊరిలో నివాసం ఉండే జనాలు.
4. మనం పుట్టి, పెరిగిన ఊరిలో సహజంగానే మనక్షేమం కోరే జనాలు ఉంటారు.
5. మనకు ఏదైనా కష్టం వస్తే ఆదుకుంటారు. అందుకే ఉన్న ఊరు కన్నతల్లి వంటిది.

www.ednforum.com

(లేదా)

1. చక్రాన్ని కనుగొన్న రోజు చరిత్రలో ఎంత ప్రముఖమైనదో, చకచకా నాలుగు గీతలతో లిపిని కనుక్కొన్న రోజు అంతకంటే విశేషమైనది.
2. చక్రం మానవ చలనానికి దోహదపడితే, లిపి భావసంచలనానికి వేదికై సృజనాత్మక ప్రపంచంలోకి దారి చూపింది.
3. నిప్పునుకనుక్కొన్న రోజెంత గొప్పదో తప్పటడుగుల చిందుల నుంచి ఉన్నతనృత్యాలు చేసిన రోజూ అంతే గొప్పది.
4. రాతి యుగము చీకటిని చీల్చుకుంటూ నవీన విజ్ఞానపు వెలుతురులోకి ప్రవేశించిన గొప్ప రోజులుగా వాటిని కవి భావించాడని తెలుస్తుంది.

11. సీతాపహరణం జరిగిన క్రమం.

1. సీతా రామలక్ష్మణులు వనవాసానికి వెళ్లడం.
2. శూర్పణఖ రామలక్ష్మణులను మోహించడం.
3. మారీచుడు బంగారులేడిగా మారి శ్రీరాముని ఆశ్రమ ప్రాంతంలో సంచరించడం.
4. సీత మాయలేడిని కావాలనడం రాముడు మాయలేడిని పట్టుకోవడానికి ప్రయత్నించడం, రాముని కంఠంగా మారీచూడు అయ్యో సీతా! లక్ష్మణా అనడం. ఆకేక విని లక్ష్మణుడు వెళ్ళడం.
5. ఇదే అదునుగా రావణుడు సన్యాసి వేషంలో వచ్చి సీతను అపహరించడం.

(లేదా)

1. రామలక్ష్మణ భరత శత్రుఘ్నుల్లో రాముని తరువాతి వాడుభరతుడు.
2. కైకేయి కుమారునికి పినతల్లి పైనా, భరతునిపై ఎంతోప్రేమ.
3. దశరధుడు రామలక్ష్మణులను తన దగ్గర ఉంచుకొని భరత శత్రఘ్నులను మేనమామలు ఉన్న నందిగ్రామం పంపించాడు. అప్పుడు భరతుడు తల్లిదండ్రులను విడిచి వెళ్లడం కంటే రాముని విడిచి వెళ్ళవలసి వచ్చినందుకు చాలా బాధపడ్డాడు.
4. రాముడు వనవాసానికి వెళ్ళగా ఆవియోగ దుఃఖం భరించలేక దశరథుడు కన్నుమూశాడు. భరతుడు వచ్చి జరిగిన దానికి తల్లిని కారణంగా చూపి దూషించాడు. అన్న రాముడు నివాసమున్న చోటికి వెళ్ళి రాజ్యభారం స్వీకరించమని బ్రతిమాలాడు. రాముడు ఎన్నో విధాల నచ్చ చెప్పాడు. చేసేది లేక రాముని పాదుకలు తలపై మోసుకెళ్ళి ఊరిబయట పొలిమేరల్లో సింహాసనపై ఉంచి, తాను ముని వేషధారియై అన్నకు బదులు రాజ్యం పాలించాడు. 14 ఏళ్ళు నిండగానే రాముడు తిరిగి రాకుంటే ప్రాణాలు వదులుతానని ప్రతిజ్ఞ చేశాడు.

www.ednforum.com

12. స్త్రీల సమస్యలపై సూక్తులు – నినాదాలు

సూచన : కనీసం 5 సూక్తులు రాయాలి.

విషయానికి అనుగుణంగా ఉంటే	– 2 మార్కులు
ప్రాసతో కూడిన పదజాలం	– 1 మార్కు
వాక్యనిర్మాణం	– 1 మార్కు
అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	– 1 మార్కు
	5 మార్కులు

(లేదా)

మన పరిసరాల్లో జీవించే పశుపక్ష్యాదుల పట్ల మనం ఏ విధంగా మసులుకోవాలో మిత్రునికి లేఖ.

సూచన : (స్థలం, తేదీ, సంబోధన, చిరునామ, సంతకం)	– 2 మార్కులు
విషయానుగుణంగా రాస్తే	– 2 మార్కులు
వాక్యనిర్మాణం, అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	– 1 మార్కు
	5 మార్కులు

www.ednforum.com

SET - 1

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనము - III

మాదిరిప్రశ్నా పత్రం - కాంపోజిట్ - తెలుగు

తరగతి : 10వ **ప్రథమ భాష పేపర్ - I (పార్టు - బి)**

మార్కులు : 20 **సమయము : 30 ని॥లు**

III. భాషాంశాలు :

సూచన : సరియైన జవాబును బ్రాకెట్టలో గుర్తించవలెను. **18 × 1 = 18 మా॥**

1. ఆ – ఆకాశం
2. అ – పక్షి
3. ఆ – కోపం, ఆవేశం
4. ఈ – శుభం, పెండ్లి
5. ఇ – విద్దె
6. అ – పుంప్వాదేశ సంధి
7. ఇ – ద్విగుసమాసం
8. ఇ – మానవ చరిత్ర
9. ఈ – 'త' గణం
10. ఇ – సభరనమయవ
11. ఆ – ఉపమ
12. ఈ – ఉత్ప్రేక్షా
13. ఇ – లక్ష్మి పాఠం చదివి అర్థం చేసుకున్నది.
14. ఆ – సామాన్య
15. ఆ – నిషేధార్థకం
16. ఆ – సామాన్యవాక్యం
17. అ – పనికిరాని మొక్కలను తీసివేయడం
18. ఇ – కనువిప్పు

క్రింది పదాలను వాక్యంలో ప్రయోగించి రాయాలి. **2 × 1 = 2 మా॥**

19, 20 ఈ పదాలను సొంతవాక్యంలో ప్రయోగించి అర్థవంతమైన వాక్యాలు రాయవసి ఉంటుంది.

www.ednforum.com

SET - 2

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం - III

మాదిరిప్రశ్నపత్రం - కాంపోజిట్ - తెలుగు

తరగతి : 10వ

ప్రథమ భాష పేపర్ - I (పార్టు ఎ & బి)

మార్కులు : 60 సమయం : 3 గం॥లు

విద్యా ప్రమాణాలు	I	II	III	మొత్తం
మొత్తం మార్కులు				
విద్యార్థి పొందిన మార్కులు				
గ్రేడు				

సమయం : 2.30 ని॥ **పార్టు - ఎ** మార్కులు : 40

గమనిక : విద్యార్థులు ప్రశ్నాపత్రం చదువుట కొరకు 15 నిమిషాలు కేటాయించబడినది.

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన **15 మా॥**

1. కింది పద్యాలలో ఒక దానికి ప్రతిపదార్థం రాయండి. **1 × 5 = 5 మా॥**

పట్టుగ నీశ్వరుండు తనపాలిట నుండి పుడిచ్చినంతలో
దిట్టక దీనదేహలను తేటగలాలనజేసి యన్నమున్
బెట్టు వివేకి మానసము బెంపొనరించుచు నూరకుండినన్
గట్టుగలక్ష్మి బొందు దరిగొండ నృసింహ! దయాపయోనిధీ!

(లేదా)

ఆ కంఠం బుగ నిప్ప మాధుకర భిక్షాన్నంబు భక్షింపగా
లేకున్నంగడు నంగలార్చెదవు మేలే? లెస్స! శాంతుండవే!
నీకంటెన్ మతిహీనులే కటకటా! నీవార ముష్టింపచుల్
శాఖాహారులు గందభోజులు, శిలోంఛ ప్రక్రముల్ తాపసుల్!

2. కింది పద్యాన్ని చదివి, క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. **5 × 1 = 5 మా॥**

ఎప్పుడు తప్పులు వెదకెడు
అప్పురుషుని గొల్వగూడదదియెట్లన్నన్
సర్పంబు పడగనీడను
కప్పవసించిన విధంబు గదరాసుమతీ!

ప్రశ్నలు: అ. ఎవరిని కొలువ కూడదు?

ఆ. ఈ పద్య రచయిత ఎవరు?

ఇ. తప్పులెన్నేవారిని ఎవరితో పోల్చారు?

ఈ. ఈ పద్యం ఏ శతకం లోనిది?

ఉ. ఈ పద్యంలోని నీతి ఏమిటి?

3. కింది గద్యాన్ని చదివి కింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి. 5 × 1/2 = 2 1/2

వ్యవసాయ భూములను ఎలా ఉపయోగించుకుంటామో, అలాగే జీవనోపాధి కోసం బీడు భూములను కూడా ఒక పద్ధతి ప్రకారం ఉపయోగించుకోవచ్చు. అనేక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు, ప్రత్యామ్నాయ ఉపాధి మార్గాలు ఉన్నాయి. గుజరాత్‌లోని అమూల్ ప్రయోగం మనరాష్ట్రంలోనూ చేయవచ్చు. కులవృత్తుల వారు అనేకమంది పరిస్థితులను బట్టి వృత్తులు మార్చుకుంటారు. చిత్రమేమంటే పేదవాళ్ళు ఎప్పుడూ విద్యా, వైద్యసౌకర్యాల గురించి అడగరు. భూములు లీజుకు ఇస్తే పెత్తందారులకు, కుల పెద్దలకు లాభం వస్తుంది. ఈ విషయంలో పేదలను చైతన్యపరచవలసిన ప్రభుత్వాలు కూడా చురుకైన పాత్ర నిర్వహించకపోవడం దురదృష్టకరం.

ప్రశ్నలు: అ. బీడుభూములుంటే ఏమిటి?

ఆ. జీవనోపాధి కోసం రైతులు వేటిపై ఆధారపడతారు?

ఇ. విద్యా, వైద్య సౌకర్యాల గురించి అడగనివారు ఎవరు?

ఈ. భూములు లీజుకు ఇస్తే ఎవరికి లాభం వస్తుంది?

ఉ. పై పేరా ఆధారంగా ఏదైనా ఒక ప్రశ్న తయారుచేయండి.

4. క్రింది కరపత్రాన్ని చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి. 5 × 1/2 = 2 1/2

మహిళలపై వివక్ష ఇంకానా? - ఇకపై సాగదు

దేశం శాస్త్ర సాంకేతిక రంగాల్లో అభివృద్ధిని సాధించిందని ప్రతిదినం మనం అనుకుంటున్న మాటల్లో ఒకటి అభివృద్ధి అంటే కేవలం సాంకేతికంగానే కాదు, విలువలతో కూడిన అభివృద్ధి కావాలి. దేశ జనాభాలో సగం మంది స్త్రీలున్నారు. సమాజాభివృద్ధిలో స్త్రీలదే కీలకమైన పాత్ర. ఎంత చదువుకున్నా నేటికీ స్త్రీలు ఇంటా బయటా కూడా వివక్షతకు గురి అవుతూనే ఉన్నారు.

మహిళలపై దాడులను ఖండిద్దాం. మహిళలపై వివక్షను ఎదిరిద్దాం.

మహిళల్లారా! మేల్కొండి. ధైర్యంతో ముందడుగు వేయండి.

ప్రశ్నలు: అ. మనం ఏయే రంగాల్లో అభివృద్ధి సాధించామని అనుకుంటున్నాం?

ఆ. ఎటువంటి అభివృద్ధి కావాలి?

www.eduforum.com

ఇ. సమాజాభివృద్ధిలో స్త్రీల పాత్ర ఎటువంటిది?

ఈ. ఎంతచదువుకున్నా నేటికీ స్త్రీ పరిస్థితి ఏమిటి?

ఉ. ఈ కరపత్రం చదివి ఏదైనా ఒక ప్రశ్న తయారు చేయండి?

II. వ్యక్తీకరణ-సృజనాత్మకత 25 మార్కులు

ఈ కింది ప్రశ్నలకు రెండు, మూడు వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి. 2 × 5 = 10

5. మాతృభావన పాఠ్యభాగం నేపథ్యం రాయండి?

6. "ప్రతివాళ్ళూ ప్రశ్నించారు చరిత్రను మార్చడానికి" అని స్త్రీల గురించి రచయిత్రులు ఎందుకన్నారు?

7. చిత్రగ్రీవం ఏ వయస్సులో ఏమేమి చేయగలిగిందో రాయండి?

8. పులికంటి కృష్ణారెడ్డి జీవిత విశేషాలు తెలియజేయండి?

9. లక్ష్మణుని పాత్రస్వభావాన్ని రాయండి?

కింది ప్రశ్నలకు వ్యాసరూప సమాధానాలు రాయండి. 3 × 5 = 15 మా॥

10. మాతృభావన పాఠ్యభాగ ఆధారంగా శివాజీ వ్యక్తిత్వాన్ని విశ్లేషించండి?

(లేదా)

మాణిక్యవీణ పాఠం ఆధారంగా మానవ పరిణామ క్రమాన్ని వివరించండి?

11. లంకా దహన వృత్తాంతాన్ని వివరించండి?

(లేదా)

శ్రీరామ సుగ్రీవుల మైత్రిని వివరించండి?

12. మీరు చూసిన చారిత్రక ప్రదేశాన్ని వర్ణిస్తూ మిత్రునికి లేఖ రాయండి?

(లేదా)

"పల్లెలు ప్రశాంత జీవనానికి పట్టుగొమ్ములు" - అనే అంశంపై కరపత్రం తయారుచేయండి?

www.ednforum.com

SET - 2

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం - III

మాదిరిప్రశ్నపత్రం - కాంపోజిట్ - తెలుగు

తరగతి : 10వ **ప్రథమ భాష పేపర్ - I (పార్టు - బి)**

మార్కులు : 20 **సమయము : 30 ని॥లు**

విద్యా ప్రమాణము	అవగాహన-ప్రతిస్పందన	వ్యక్తీకరణ సృజనాత్మకత	భాషాంశాలు	మొత్తం
ప్రశ్నల సంఖ్య				
మొత్తం మార్కులు				
విద్యార్థి పొందిన మార్కులు				
గ్రేడు				

III. భాషాంశాలు :

క్రింది ప్రశ్నలకు ఇచ్చిన జవాబులలో సరియైన జవాబును గుర్తించి, జవాబును సూచించే అక్షరాన్ని ప్రశ్నకు ఎదురుగా ఉన్న బ్రాకెట్లో రాయండి. 18 × 1 = 18 మా॥

1. ఉత్తములకు ధనిక పేద భేదాలుండవు - గీతగీసిన పదానికి అర్థం గుర్తించండి. ( )
   అ) తెలివిలేనివారు ఆ) అనాధలు ఇ) గొప్పవారు ఈ) పనికిమాలిన వారు
2. నాశనం కానిది - అనే వ్యుత్పత్త్యర్థం గల పదం ఏది. ( )
   అ) అతిథి ఆ) అక్షరం ఇ) గురువు ఈ) ఋషి
3. అస్తమింపగ జేసినాడు అహిమకరుడు - గీతగిసిన పదానికి పర్యాయపదాలు గుర్తించండి. ( )
   అ) సూర్యుడు, రవి ఆ) చంద్రుడు,వెన్నెల ఇ) రాత్రి, చీకటి ఈ) పగలు, వెలుతురు
4. శివుడు మూడో కన్ను తెరిస్తే లోకాలు నాశనం అవుతాయి - గీతగీసిన పదానికి నానార్థాలను గుర్తించండి. ( )
   అ) నేత్రము, చక్షువు ఆ) శ్రేష్ఠం, యుక్తం ఇ) శరీరం, తనువు ఈ) వెన్నెల చంద్రిక
5. ప్రజలందరు కోటప్పకొండ జాతరకు వెళ్ళారు. గీతగీసిన పదానికి ప్రకృతి పదాన్ని గుర్తించండి. ( )
   అ) యతర ఆ) జైత్ర ఇ) యతనము ఈ) యాత్ర
6. పల్లెల నుండి చాలా మంది జీవనోపాధికై పట్టణాలకు వలస వస్తున్నారు. గీత గీసిన పదంలోని సంధి ( )
   అ) వృద్ధి సంధి ఆ) సవర్ణదీర్ఘ సంధి ఇ) ఉత్వసంధి ఈ) గుణసంధి

www.edunforum.com

7. అతని ప్రజ్ఞ <u>అసాధారణం</u> గీత గీసిన పదం యొక్క సమాసంను గుర్తించండి. ( )

అ) షష్ఠీ ఆ) రూపక ఇ) ద్విగు ఈ) నన్ తత్పురుష

8. నాలుగు సంఖ్య గల దిశలు – విగ్రహవాక్యాన్ని సమాస పదంగా కూర్చండి. ( )

అ) నాలుగుదెశలు ఆ) నాలుగువైపులు ఇ) నలుదెశలు ఈ) నాలుగుదేశాలు

9. "జోలబా" అనే పదంలోని గణాన్ని గుర్తించడి. ( )

అ) 'మ' గణం ఆ) 'ర' గణం ఇ) 'జ' గణం ఈ) 'య' గణం

10. "చంపకమాల" లోని గణాలను గుర్తించండి. ( )

అ) భరనభభరవ ఆ) మసజసతతగ ఇ) సభరనమయవ ఈ) నజభజజజర

11. రాజు కువలయానందకరుడు – ఇందులోని అలంకారాన్ని గుర్తించండి. ( )

అ) ఉపమా ఆ) రూపక ఇ) శ్లేష ఈ) యమకం

12. సామాన్య విషయాన్ని, విశేష విషయంగా, విశేష విషయాన్ని, సామాన్య విషయంగా సమర్థించి చెప్పడం అనేది ఏ అలంకారం? ( )

అ) ఉత్ప్రేక్ష ఆ) లాటానుప్రాస ఇ) అర్థాంతరన్యాస ఈ) రూపక

13. అక్క టీ.వీ. చూస్తున్నది. అక్క నృత్యం చేస్తున్నది. ఈ వాక్యాన్ని సంశ్లిష్ట వాక్యంగా మార్చిరాస్తే ( )

అ) అక్క టీ.వీ. చూస్తున్నది మరియు నృత్యం చేస్తున్నది

ఆ) అక్క టీ.వీ. చూస్తున్నది కాని నృత్యం చేయడం లేదు.

ఇ) అక్క టీ.వీ. చూస్తూ నృత్యం చేస్తున్నది.

ఈ) అక్క టీ.వీ. చూడటం లేదు, నృత్యం చేయడం లేదు.

14. ఆహా! ఎంత బాగుందీ! – ఇది ఏరకమైన వాక్యం? ( )

అ) ప్రశ్నార్థక ఆ) నిషేధార్థక ఇ) ఆశ్చర్యార్థక ఈ) ప్రార్థనార్థకం

15. రమా, లక్ష్మి అక్కాచెల్లెలు – ఇది ఏ రకమైన వాక్యం? ( )

అ) సామాన్య ఆ) సంశ్లిష్ట ఇ) సంయుక్త ఈ) చేదర్థకం

16. వర్షాలు పడితే పంటలు పండుతాయి. ఇది ఏరకమైన వాక్యం. ( )

అ) అప్యర్థకం ఆ) చేదర్థకం ఇ) శత్రర్థకం ఈ) సామర్థ్యం

17. రాము బాగా తిని బడికి వెళ్ళాడు – ఇది ఏ రకమైన వాక్యం. ( )

అ) చేదర్థకం ఆ) విధ్యర్థకం ఇ) క్త్వార్థం ఈ) సామాన్య

18. "మాటలు చెప్పడం వల్ల పనులు జరగవు" అనే సందర్భంలో ఈ జాతీయాన్ని వాడుతారు. ( )

అ) గజ్జెకట్టడం ఆ) కనువిప్పు

ఇ) మిన్నందుకోవడం ఈ) మంత్రాలకు చింతకాయలు రాలడం

క్రింది పదాలను ఉపయోగించి అర్థవంతమైన వాక్యాలు రాయండి. 2 × 1 = 2 మా॥

19. గొడ్డలిపెట్టు

20. భగీరథ ప్రయత్నం

www.eduforum.com

SET - 2

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం - III

మాదిరిప్రశ్నపత్రం - కాంపోజిట్ - తెలుగు

తరగతి : 10వ

ప్రథమ భాష పేపర్ - I (పార్టు -ఎ)

మార్కులు : 60 సమయం : 3 గం॥లు

Principles of Valuation

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన 15 మా॥

సూచన : ప్రతిపదార్థం :

అన్వయక్రమం	-	1 మార్కు
పదాలు-అర్థాలు	-	3 మార్కులు
అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	-	1 మార్కు
		5 మార్కులు

1.

దయాపయ: + నిధీ	=	దయసముద్రుడా!
తరిగొండనృసింహ	=	తరిగొండ నృసింహదేవా!
ఈశ్వరుండు	=	భగవంతుడు
పట్టుగన్	=	ఆధారంగా
తనపాలిటన్ + ఉండి	=	తనయందుండి
ఇపుడిచ్చినంతలోన్	=	ఈ సమయంలో తనకు ఇచ్చిన దానిలో
తిట్టక	=	దుర్భాషలాడక
దీనదేహులను	=	నిరుపేదలకు
తేటగన్	=	ఆప్యాయతతో
లాలన + చేసి	=	లాలిస్తూ
అన్నమున్ + పెట్టు	=	అన్నాన్ని పెట్టే
వివేకి	=	తెలివైనవాడు
మానసమున్	=	తనమనసునందు
పెంపు + ఒకరించుచు	=	మంచి పనులను అభివృద్ధి చేస్తూ
ఊరకుండినన్	=	ఊరకేయున్నా
గుట్టుగా	=	రహస్యంగా
లక్ష్మి	=	లక్ష్మీదేవి
పొందున్	=	చేరుతుంది

www.ednforum.com

(లేదా)

ఇప్డు	=	ఇపుడు
ఆకంఠంబుగన్	=	గొంతువరకు
మాధుకర భిక్షాన్నంబు	=	మాధుకర రూపమైన భిక్షాన్నము
భక్షింపగన్	=	భక్షించుటకు
లేకున్నన్	=	లేకపోయేసరికి
కడున్	=	మిక్కిలి
అంగలు + ఆర్చెదవు	=	అంగలి వేసెదవు (బాధపడెదవు)
మేలే	=	మంచిదా!
లెస్స	=	బాగా
శాంతుండవే	=	శాంతికలవాడవే
కటాకటా	=	అయ్యో
నావారముష్టింపచుల్	=	ఏపూట కాపూట వండి తినెడివారు
శాఖాహారులు	=	కూరలు, ఆకులు తినెడివారు
కందభోజులు	=	దుంపలు తినెడివారు
శిల + ఉంఛప్రక్రముల్	=	రోళ్ళదగ్గర పడిన బియ్యపు గిజలేరుకునేవారు
తాపసుల్	=	తపస్వులు
నీకంటె	=	నీ కంటె
మతి హీనులే	=	బుద్ధి తక్కువ వారా?

సూచన : సమాధానాలను వాక్యరూపంలో రాసినందుకు ఒక్కొక్క దానికి ఒక్కొక్క మార్కు చొప్పున మొత్తం (5×1=5) ఐదు మార్కులు.

2. అ. తప్పులు వెదకెడువారిని కొలువకూడదు.

ఆ. బద్దెన

ఇ. సర్పముతో పోల్చారు.

ఈ. సుమతీశతకం లోనిది.

ఉ. తప్పులు వెదికేవారిని ఆశ్రయించరాదు.

www.ednforum.com

సూచన : గద్య సమాధానాలను వాక్యరూపంలో రాసినందుకు ఒక్కొక్క దానికి 1/2 మార్కు చొప్పున 5×1/2 = 2 1/2 మార్కులు.

3. అ. వ్యవసాయానికి పనికి రాని భూములను బీడుభూములంటారు

ఆ. వ్యవసాయంపై ఆధారపడతారు.

ఇ. పేదవాళ్ళు విద్యా, వైద్యసౌకర్యాల గురించి అడగరు.

ఈ. పెత్తందార్లకు, కులపెద్దలకు లాభం వస్తుంది.

ఉ. దురదృష్టకరమైన విషయం ఏది? (ఏదైనా ప్రశ్న రాయవచ్చు)

సూచన : బయోడేటా, కరపత్రాలకు సంబంధించిన ఏదైనా ప్రశ్నను రాయవచ్చు.సమాధానాన్ని వాక్యరూపంలో రాసినందుకు ఒక్కొక్కదానికి 1/2 మార్కుచొప్పున 5 × 1/2 = 2 1/2 మార్కులు.

4. అ. శాస్త్రసాంకేతిక రంగాల్లో అభివృద్ధి సాధించామనుకుంటున్నారు.

ఆ. విలువలతో కూడిన అభివృద్ధి కావాలి.

ఇ. కీలకమైనది.

ఈ. ఇంటా బయటా రక్షణ, వివక్షతకు గురవుతున్నారు.

ఉ. వివక్షతకు గురవుతున్నదెవరు? (ఏదైనా ప్రశ్న రాయవచ్చు)

II. వ్యక్తీకరణ-సృజనాత్మకత — 25 మార్కులు

సూచన : ఐదు ప్రశ్నలకు ఒక్కొక్క ప్రశ్నకు 2 మార్కుల చొప్పున	5 × 2 = 10 మా॥
సమాధానంలోని విషయం, వాక్య నిర్మాణ క్రమం	1 1/2 మార్కు
అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే	1/2 మార్కు
	2 మార్కులు

5. మొదటి దండయాత్రలో కళ్యాణి దుర్గం జయించిన తరువాత విజయోత్సాహంతో శివాజీ వద్దకు వస్తాడు సోన్ దేవుడు. శివాజీతో దేవా మీ ఆజ్ఞ ప్రకారం కళ్యాణిని జయించి దాని సర్దారులని పట్టిబంధించి వారి సర్వస్వాన్ని, రాణివాస స్త్రీలను బందీలుగా తెచ్చాను అని మనవి చేశాడు. ఇది విన్న శివాజీ పరస్త్రీలు తల్లులతో సమానం అని చెప్పి ఇలా చేయడం తగదని హితవు పలికిన సందర్భంలోనిది.

6. నాటి స్త్రీలు అసలు ఏమంటున్నారో వినకుండా, స్త్రీలు ఏం కావాలంటున్నారో పట్టించుకోకుండా సాగిన ఎన్నో ఉద్యమాలు, వాటితో ఘర్షణపడి నిగ్గుదేల్చి కొత్త చరిత్రను సృష్టించారు స్త్రీలు. దానితో స్త్రీలతో ఒక చైతన్యం బయులదేరింది. ఆ సందర్భంలో "చరిత్రను మార్చటానికి ప్రతివాళ్ళూ ప్రయత్నించా రని" స్త్రీల గురించి రచయిత్రులు అన్నారు.

www.edforum.com

7. పుట్టిన రెండో నాటి నుంచే చిత్రగ్రీవం తన తల్లిదండ్రులు వచ్చిన ప్రతిసారీ తన ముక్కు తెరచి తన గులాబీ రంగు ఒంటిని బంతిలా ఉబ్బించగలిగేది. మూడు వారాల వయసు వచ్చినపుడు తన గూటి అంచున పాకి చీమను ఆహారం అనుకొని తన ముక్కుతో పొడిచి చంపింది.

8. పులికంటి కృష్ణారెడ్డిగారు చిత్తూరు జిల్లా వెదురు కుప్పం మండలం జక్కదన్ను గ్రామంలో జన్మించినాడు. పాపమ్మ, గోవిందరెడ్డి ఈయన తల్లిదండ్రులు. 1960లో ఆంధ్రపత్రికలో వచ్చిన"గూడు కోసం గువ్వలు" మొదటి కథనాలుగ్గాళ్ళ మండపం అనేది ఈయన మరోరచన.

9. లక్ష్మణుడు రాముని వెంట నీడలా నడుస్తాడు. రాముడు అడవులకు వెళ్ళినపుడు అన్నతోపాటు వెళ్ళాడు. రాముడు, సీతాదేవిని తన తల్లిదండ్రులుగా భావించిన గొప్ప వ్యక్తి. అన్న చెప్పిన మాటను ఏనాడూ జవదాటలేదు.

సూచన : వ్యాసరూప సమాధాన ప్రశ్నలు

విషయానికి తగిన భావం రాస్తే	- 2 మార్కులు
వాక్య నిర్మాణ క్రమం	- 1 మార్కు
మంచి పదజాలాన్ని వినియోగించడం	- 1 మార్కు
అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	- 1 మార్కు
	5 మార్కులు

10. మాతృభావన పాఠం ఆధారంగా శివాజీ వ్యక్తిత్వం :

1. పరమత సహనం కలవాడు.
2. పరస్త్రీలను కన్నతల్లి లాగా భావించేవాడు.
3. స్త్రీల పట్ల గౌరవభావంతో ఉండేవాడు.
4. ఇతర మతాల వారినీ, వారి ఆచారాలను గౌరవించేవాడు.

(లేదా)

మానవ పరిణామ క్రమం :

1. చక్రం కనుగొన్నరోజు ఎంత ప్రముఖమైనదో, లిపిని కనుగొన్న రోజూ అంత విశేషమైనది.
2. చక్రం మానవ చలనానికి దోహదపడితే, లిపి భావ సంచలనానికి వేదిక అయినది.
3. నిప్పును కనుగొన్న రోజంత గొప్పదో నృత్యాలు చేసిన రోజూ అంతే గొప్పది.
4. అంతరిక్షంలోకి ప్రయాణం చేసి, విశ్వం రహస్యాలు తెలుసుకునే స్థాయికి ఎదిగాడు.

www.ednforum.com

11. దహన వృత్తాంతం :

1. రావణుడు కపటోపాయంతో సీతను అపహరించుకొని పోతాడు.
2. సీతాదేవిని అన్వేషిస్తూ రామలక్ష్మణులు కిష్కిందకు చేరుకుంటారు.
3. రామసంగ్రీవుల మధ్య మైత్రి ఏర్పడుతుంది.
4. సీతాదేవిని వెదకడానికి సుగ్రీవుడు తన వానరసైన్యాన్ని నలుదిక్కులకూ పంపిస్తాడు.
5. హనుమంతుడు లంకా నగరంలో అశోకవనంలో సీతాదేవిని చూస్తాడు.
6. రావణుని సైనికులు హనుమంతులు బంధించి తోకకు నిప్పంటిస్తారు.
7. దేనితో హనుమంతుడు లంకాదహనం చేసి వస్తాడు
8. రామునికి సీత జాడను తెలుపుతాడు.

(లేదా)

శ్రీరామసుగ్రీవుల మైత్రి

1. శ్రీరాముడు సీతాదేవిని వెతుకుతూ పోతుంటే అడవిలో సుగ్రీవుడితో పరిచయం ఏర్పడుతుంది.
2. సుగ్రీవుడు తన అన్న వాలి వలన కలిగిన కష్టాలను రామునికి విన్నవించుకుంటాడు.
3. కష్టాలలో ఉన్నవారిని కాపాడడమే నిజమైన మైత్రిని, వాలిని చంపి రాజ్యాన్ని సుగ్రీవునికి అప్పజెప్పుతాడు.
4. సుగ్రీవుడు సీతాదేవిని కనిపెట్టడం నా బాధ్యత అని రాముడికి చెప్పుతాడు.
5. స్నేహమంటే శ్రీరామ సుగ్రీవులదే.

12. నీవు చూసిన చారిత్రక ప్రదేశాన్ని వర్ణిస్తూ మిత్రునికి లేఖ :

స్థలం, తేదీ, సంబోధన, చిరునామా, సంతకం	-	2 మా॥
విషయానుగుణంగా రాస్తే	-	2 మా॥
వాక్యనిర్మాణం, అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	-	1 మా॥
		5 మార్కులు

(లేదా)

"పల్లెలు ప్రశాంత జీవనానికి పట్టుగొమ్మలు" అనే అంశంపై కరపత్రం :

శీర్షిక ప్రచురణ	-	1 మా॥
సందేశం	-	2 మా॥
విషయం - ఆవశ్యకత	-	1 మా॥
వాక్యనిర్మాణం - అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	-	1 మా
		5 మార్కులు

www.eduforum.com

SET - 2

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం - III

మాదిరిప్రశ్నపత్రం - కాంపోజిట్ - తెలుగు

తరగతి : 10వ

ప్రథమ భాష పేపర్ - I (పార్టు - బి)

మార్కులు : 20 సమయము : 30 ని॥లు

III. భాషాంశాలు :

1. ఇ - గొప్పవారు
2. ఆ - అక్షరం
3. అ - సూర్యుడు, రవి
4. అ - నేత్రము, చక్షువు
5. ఈ - యాత్ర
6. ఈ - గుణసంధి
7. ఈ - ఇ్ తత్పురుష
8. ఇ - నలుదెశలు
9. ఆ - 'ర' గణం
10. ఈ - నజభజజజర
11. ఇ - శ్లేష
12. ఇ - అర్థాంతన్యాసాలంకారం
13. ఇ - అక్క టీ.వీ. చూస్తూ నృత్యం చేస్తున్నది.
14. ఇ - ఆశ్చర్యార్థకం
15. ఇ - సంయుక్త వాక్యము
16. ఆ - చేదర్థకం
17. ఇ - క్త్వార్థం
18. ఈ - మంత్రాలకు చింతకాయలు రాలడం
19. అర్థవంతమైన వాక్యములో ఈ పదాన్ని ప్రయోగించుట.
20. అర్థవంతమైన వాక్యములో ఈ పదాన్ని ప్రయోగించుట.

www.ednforum.com

మార్కులు కేటాయింపు - సూచికలు

ప్రశ్నపత్రం నిర్మాణం ఆధారంగా ఏయే ప్రశ్నలకు మార్కులు ఎలా కేటాయించాలి అనే విషయం కింద వివరించడం జరిగింది.

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన 15 మా॥

- పద్యం పూరించి భావం రాయమని అడిగినప్పుడు మార్కులు కేటాయింపు.

పాదభంగం లేకుండా పూరిస్తే	-	2 మార్కులు
భావం సరిగ్గా రాస్తే	-	2 మార్కులు
అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	-	1 మార్కు
మొత్తం	-	**5 మార్కులు**

(లేదా)

- ప్రతిపదార్థం అడిగినప్పుడు మార్కుల కేటాయింపు.

అన్వయ క్రమం	-	1 మార్కు
పదాలు - అర్థాలు	-	3 మార్కులు
అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	-	1 మార్కు
మొత్తం	-	**5 మార్కులు**

- అపరిచిత పద్యం ఇచ్చి 5 ప్రశ్నలు అడగడం 5 మార్కులు

  ఒక్కొక్క ప్రశ్నకు ఒక్కొక్క మార్కు చొప్పున

  సుప్రసిద్ధమైన పద్యం లేదా ఏదైనా ఒక శతక పద్యం ఇవ్వమనడం.

- అపరిచిత గద్యం ఇచ్చి 5 ప్రశ్నలకు జవాబులు అడగడం. 2 1/2 మార్కులు.

  ఒక్కొక్క ప్రశ్నకు 1/2 మార్కు చొప్పున.

- అపరిచిత వ్యాసం / కరపత్రం / సంభాషణ / లేఖ /

  బయోడేటా / ప్రకటన / వార్త ఇచ్చి 5 ప్రశ్నలకు జవాబులు అడగడం.

  ఒక్కొక్క ప్రశ్నకు 1/2 మార్కు చొప్పున 2 1/2 మార్కులు.

www.edmforum.com

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత 25 మా॥

స్వీయ రచన :

లఘు సమాధాన ప్రశ్నలు (10 మార్కులు)

పాఠ్యపుస్తకంలోని ప్రశ్నలు నేరుగా ఇవ్వకుండా అదే స్వభావం కల ప్రశ్నలు 5 అడగబడతాయి. (పద్యం నుండి 1, గద్యం నుండి 3, ఉపవాచకం నుండి 1) ఒక్కో ప్రశ్నకు 2 మార్కులు. ఇవి ఆలోచించి రాసేలా, వ్యక్తీకరణ ప్రాధాన్యంగా ఉంటాయి.

- లఘు సమాధాన ప్రశ్నలకు మార్కుల కేటాయింపు

సమాధానంలోని విషయం, వాక్యనిర్మాణ క్రమం	-	1 1/2 మార్కులు
అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	-	1/2 మార్కు

వ్యాసరూప సమాధాన ప్రశ్నలు (15 మార్కులు)

పద్య, ఉపవాచకం ఒక్కో విభాగం నుండి రెండు ప్రశ్నలివ్వబడతాయి. ఒక్కో విభాగం నుండి ఒక్కో ప్రశ్నకు సమాధానం రాయాలి. ఒక్కో ప్రశ్నకు 5 మార్కులు. ఈ ప్రశ్నలు ఆలోచించి సొంతంగా రాసేలా ఉంటాయి. ఇవన్నీ బహుళ సమాధానాలు రాయడానికి వీలున్న ప్రశ్నలు (Open ended). విశ్లేషించడం, వివరించడం, వ్యాఖ్యానించడం, కారణాలు రాయడం, సమర్థిస్తూ లేదా విభేధిస్తూ రాయడం. రచయిత/కవి ఉద్దేశాలు రాయడం, సమకాలీన పరిస్థితులతో పోల్చడం, అన్వయించడం మొదలగు రూపాల్లో ప్రశ్నలు వస్తాయి. కాబట్టి

- వ్యాసరూప సమాధాన ప్రశ్నలకు మార్కుల కేటాయింపు

విషయానికి తగిన భావం రాస్తే	-	2 మార్కులు
వాక్యనిర్మాణ క్రమం	-	1 మార్కు
మంచి పదజాలాన్ని వినియోగించడం	-	1 మార్కు
అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే	-	1 మార్కు
		5 మార్కులు

సృజనాత్మకత :

పాఠ్యపుస్తకంలోని సృజనాత్మకత సామర్థ్యం కింద ఇచ్చిన ప్రశ్నల వంటి స్వభావం గల ప్రశ్నలే వస్తాయి, కానీ యథాతథంగా రావు. రెండు ప్రశ్నలు ఇస్తే ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం రాయాలి. ఒక్కొక్క ప్రశ్నకు 5 మార్కులు ఇక్కడ తప్పనిసరిగా గద్యభాగ సృజనాత్మక అంశాలు అడగాలి. సృజనాత్మక ప్రశ్నలు వేర్వేరు వ్యవహార రూపాల్లో ఉంటాయి.

www.ednforum.com

సృజనాత్మకత అంశాలు :

వ్యవహార రూపం	మార్కుల కేటాయింపు
లేఖ	(స్థలం, తేదీ, సంబోధన, చిరునామా, సంతకం) - 2 మార్కులు విషయానుగుణంగా రాస్తే - 2 మార్కులు వాక్యనిర్మాణం, అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే - 1 మార్కు
వ్యాసం	ఉపోద్ఘాతం - 1 మార్కు విషయ వివరణ - 2 మార్కులు ముగింపు - 1 మార్కు వాక్యనిర్మాణం, అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే - 1 మార్కు
కరపత్రం	శీర్షిక ప్రచురణ కర్తలు - 1 మార్కు సందేశం - 2 మార్కు విషయం - ఆవశ్యకత - 1 మార్కు వాక్యనిర్మాణం - అక్షరదోషాలు లేకుండారాస్తే - 1 మార్కు
సంభాషణ కనీసం 2 పాత్రలతో, ఒక్కోపాత్రకు 5 వాక్యాలు ఉండాలి.	పాత్రోచిత సంభాషణలు - 3 మార్కు వాక్యనిర్మాణ క్రమం - 1 మార్కు అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే - 1 మార్కు

III. భాషాంశాలు (20 మార్కుల)

పదజాలం (10 మార్కులు)

పాఠ్యపుస్తకంలోని పదాలకు అర్థాలు, పర్యాయపదాలు, నానార్థాలు, వ్యుత్పత్త్యర్థాలు, జాతీయాలు, ప్రకృతి-వికృతులు, సొంతవాక్యాలు మొదలగు వాటిలోంచి ఏవైనా 5 అంశాల్లో 2 చొప్పున 10 ప్రశ్నలు అడగబడతాయి. ఒక్కోప్రశ్నకు ఒక్కో మార్కు. ఇవి లక్ష్యాత్మక ప్రశ్నలే కనుక సమాధానం సరిగ్గా ఉంటే మార్కులు కేటాయించవచ్చు.

వ్యాకణాంశాలు (10 మార్కులు)

పాఠ్యపుస్తకంలోని సంధులు, సమాసాలు, ఛందస్సు, అలంకారాలు, వాక్యాలు మొదలగు అంశాల నుండి ప్రశ్నలు అడగబడతాయి. 5 విభాగాలుగా విభాగానికి 2 చొప్పున 10 ప్రశ్నలకు 10 మార్కులు. ఇవి లక్ష్యాత్మక ప్రశ్నలే కనుక సమాధానం సరిగ్గా ఉంటే మార్కులు కేటాయించవచ్చు.

www.ednforum.com

X - 08 H

Composite Course Hindi

10th Model Papers

Summative Assessment - I, II & III

सारांशात्मक आकलन - I, II & III

(First Language Paper - II)

Max Marks : 20 **Time : 1 Hr.**

* पाठ्यक्रम
* सारांशात्मक आकलन I, II, III के लिए पाठ्यक्रम
* प्रत्यक्ष, परोक्ष, स्वरूप और स्वभाव के अनुरूप नमूना प्रश्न
* नमूना प्रश्न पत्र सारांशात्मक आकलन - III & कुंजी
* प्रश्न पत्र की तयारी के लिए विविध प्रकार की भार तालिकाएँ
* प्रश्न पत्र का ब्लूप्रिंट
* प्रश्न पत्र का प्रारूप तथा विश्लेषण
* पाठ्यक्रम के अनुरूप प्रश्न पत्र के प्रश्नों का विवरण
* नमूना प्रश्न पत्र सारांशात्मक आकलन I & II

www.ednforum.com

X Class Composite Course - HINDI

(Max.Marks : 20, Syllabus)

10 वीं कक्षा कांपोजिट कोर्स हिन्दी के लिए पाठ्यक्रम

Syllabus - पाठ्यक्रम

Poetry - 3 Lessons पद्य पाठ - 3	1. बरसते बादल 2. कण-कण का अधिकारी 3. नीति - दोहे
Prose - 3 Lessons गद्य पाठ - 3	1. ईदगाह 2. अंतराष्ट्रीय स्तर पर हिन्दी 3. जल ही जीवन है।
Non-detailed - 2 Lessons उपवाचक पाठ -2	1. शांति की राह में 2. अपने स्कूल को एक उपहार
Grammar व्याकरण : (कांपोजिट कोर्स हिन्दी के लिए व्याकरण के सरल अंश निर्धारित किये गये हैं।)	शब्दार्थ, वचन, लिंग, उपसर्ग, प्रत्यय, संधिविच्छेद, शब्द तथा वाक्य संबंधी व्याकरण जो पाठ तथा पठोपरांत है।

www.edmforum.com

X Class Composite Course - HINDI

(First Language Paper - II)

Max. Marks : 20, Syllabus for S.A-I, II & III

10 वीं कक्षा कांपोजिट कोर्स हिन्दी (20 अंकों के लिए)

सारांशात्मक आकलन - I, II तथा III के लिए पाठ्यक्रम

S.A. - I Syllabus

सारांशात्मक आकलन - I के लिए पाठ्यक्रम

क्र.सं.	पाठ का नाम	विभाग	पाठ संख्या
1.	बरसते बादल	कविता	1
2.	ईदगाह	गद्य	2
3.	शांति की राह में	उपवाचक	

S.A. - II Syllabus

सारांशात्मक आकलन - II के लिए पाठ्यक्रम

क्र.सं.	पाठ का नाम	विभाग	पाठ संख्या
1.	कण-कण का अधिकारी	कविता	4
2.	अंतर्राष्ट्रीय स्तर पर हिन्दी	गद्य	6
3.	अपने स्कूल को एक उपहार	उपवाचक	

S.A. - III Syllabus

सारांशात्मक आकलन - III के लिए पाठ्यक्रम

क्र.सं.	पाठ का नाम	विभाग	पाठ संख्या
1.	बरसते बादल	कविता	1
2.	ईदगाह	गद्य	2
3.	शांति की राह में	उपवाचक	
4.	कण-कण का अधिकारी	कविता	4
5.	अंतर्राष्ट्रीय स्तर पर हिन्दी	गद्य	6
6.	अपने स्कूल को एक उपहार	उपवाचक	
7.	नीति दोहे	कविता	10
8.	जल ही जीवन है।	गद्य	11

www.eenadu forum.com

08 H

X Class Summative Assessment - III

10 वीं कक्षा - सारांशात्मक आकलन - III

Composite Course - Hindi

(First Language Paper - II)

Max Marks : 20 **Model Paper** **Time : 1 Hr.**

शैक्षिक मापदंड	I	II	III	कुल	ग्रेड
कुल अंक	7	8	5		
प्राप्तांक					

सूचना : छात्रों को प्रश्न पत्र पढ़ने के लिए 15 मिनिट अतिरिक्त निर्धारित हैं ।

I. अर्थग्राह्यता - प्रतिक्रिया : (7 Marks)

1. निम्न लिखित गद्यांश पढकर सही उत्तर लिखिए । **(3 x 1 = 3)**

मदर तेरेस हमेशा कहा करती थी - ''प्रार्थना करनेवाले होठों से सहायता करने वाले हाथ कहीं अच्छे हैं । मातृमूर्ति, करूणामयी मदर तेरेसा ने अपने जीवन में यह साबित कर दिखाया है कि 'मानव सेवा ही माधव सेवा है।' परोपकार के पथ पर चलने वालों को ही वास्तविक जीवन मिलता है।

अ. मदर तेरेसा का कथन क्या था?

आ. किस कार्य को भगवान की सेवा समान मानना चाहिए?

इ. किन लोगों को वास्तविक जीवन मिलता है?

2. निम्न लिखित कवितांश का भाव अपने शब्दों में लिखिए । **(1 x 4 = 4)**

जिस ने श्रम-जल दिया उसे
पीछे मत रहजाने दो,
विजीत प्रकृति से पहले
उस को सुख पाने दो ।

(या)

निम्न लिखित दोहों को पूर्ण कीजिए ।

1. रहिमन पानी .... मानुष चून ।।
2. कनक - कनक .... पाए बौराइ ।।

www.edmforum.com

II. अभिव्यक्ति सृजनात्मकता : (8 Marks)

निम्न लिखित प्रश्नों के लिए विकल्प दिये गए हैं । प्रश्न 3 में से एक प्रश्न 4 में से एक का उत्तर दीजिए ।

3. जल की समस्या समस्त प्राणियों की समस्या है । इस समस्या को सुलझाने में हमारा कर्तव्य क्या है?

(या) **(1 x 4 = 4)**

दादि और पोते के मार्मिक प्रेम को दरसानेवाली कहानी अपने शब्दों में लिखिए ।

4. राष्ट्रभाषा हिन्दी के बारे में अपने विचार प्रकार कीजिए । **(1 x 4 = 4)**

(या)

''स्वच्छ जल ही स्वस्थ जीवन का आधार है, स्वस्थ जीवन ही अनमोल धन है'' - इस पर अपने विचार स्पष्ट कीजिए ।

III. भाषा की बात : **(10 x ½ = 5)**

5. 'बिपति' - शब्द का अर्थ क्या है? ( )

   1. यात्र 2. जन्मलेना 3. बरसाना 4. कष्ट

6. 'नर' - शब्द का लिंग बदलिए ? ( )

   1. नार 2. नारी 3. नरी 4. नरिया

7. 'सूचना' - वचन बदलिए ? ( )

   1. सूचना 2. सूचनो 3. सूचनाएँ 4. सोच

8. 'आकृती' - इस शब्द का विलोम रूप क्या है? ( )

   1. विकृती 2. निराकृती 3. आकार 4. आकृतियाँ

9. 'भाग्यवान' - प्रत्यय पहचानिए । ( )

   1. वान 2. आन 3. भाग्य 4. भा

10. 'सूर्योदय' - संधि विच्छेद कीजिए । ( )

    1. सूर्य + योदय 2. सूर्य + उदय 3. सूर्य + दय 4. सूर्यो + उदय

11. घर में सब को <u>मेरा</u> प्रणाम कहना । रेखांकित शब्द क्या है? ( )

    1. संज्ञा 2. सर्वनाम 3. क्रिया 4. विशेषण

12. नदी का पानी <u>मीठा</u> है । - व्याकरम की दृष्टी से रेखांकित शब्द क्या है? ( )

    1. विशेषण 2. क्रिया विशेषण 3. संज्ञा 4. सर्वनाम

13. ''पिता जी घर आगये ।'' - यह वाक्य किस काल में है? ( )

    1. वर्तमान काल 2. भूतकाल 3. भविष्यत काल 4. इन में से कोई नहीं

14. 'दिल कयोदना' - मुहावरे का अर्थ बताइए । ( )

    1. दुखित होना 2. चोट लगना 3. रोना 4. आश्चर्य चकित होना

www.edmforum.com

Composite - HINDI

First Language Paper - II

Class : X

कांपोज़िट कोर्स

क्र.सं.	विषय	बाह्य परीक्षा	आतरिक परीक्षा	कुल अंक
1.	हिन्दी	20	10	30

शैषिक मापदंड भार तालिका

क्र.सं.	शैषिक माप दंड	अंक	प्रतिशत
1.	अर्थग्राह्यता प्रतिक्रिया	7 (3 + 4)	35%
2.	अभिव्यक्ति सृजनात्मकता	8 (4 + 4)	40%
3.	भाषा की बात	5 (10 x ½ = 5)	25%
	कुल	**20**	**100%**

प्रश्न स्वरूप पर भार तालिका

क्र.सं.	प्रश्न का स्वरूप	प्रश्नों की संख्या	अंक	कुल अंक
1.	निबंधात्मक	3	4	12
2.	लघु प्रश्न	1 (3)	1	3
3.	बहुविकल्पी	10	½	5
		14		**20**

www.ednforum.com

Composite Course Hindi, (First Language Paper - II) Blue Print

10 वीं कक्षा कांपोजिट कोर्स हिन्दी ब्लूप्रिंट (अंक : 20, समय - 1 घंटा)

X Summative Assessment - सारांशात्मक आकलन 10 वीं कक्षा

क्रं.सं.	शैक्षिक मापदंड	अर्थग्राह्यता - प्रतिक्रिया			अभिव्यक्ति - सृजनात्मकता			भाषा की बात			समग्र		
	पाठ्यांश	निबंधात्मक प्रश्न	लघु प्रश्न	बहु विकल्पी	निबंधात्मक प्रश्न	लघु प्रश्न	बहु विकल्पी	निबंधात्मक प्रश्न	लघु प्रश्न	बहु विकल्पी	निबंधात्मक प्रश्न	लघु प्रश्न	बहु विकल्पी
1.	पद्य भाग	1 (4)	–	–	–	–	–	–	–	–	4	–	–
2.	गद्य भाग	–	3 (3)	–	2 (8)	–	–	2 (8)	–	–	8 (2)	3 (3)	–
3.	भाषा की बात	–	–	–	–	–	–	–	–	10 (5)	–	–	5 (10)
											12	**3**	**5**

Composite - HINDI

First Language Paper - II

Class : X

प्रश्नों का स्वभाव

क्र.सं.	प्रश्न का स्वरूप	कुल
I	निबंधात्मक प्रश्न :	12
	पद्यकी पूर्ति / पद्य का भाव स्वरचना सृजनात्मक अभिव्यक्ति	(1 x 4 = 4) 4 (1 x 4 = 4) 4 (1 x 4 = 4) 4
II	लघु प्रश्न : परिचित गद्य	(3 x 1 = 3) 3
III	बहुविकल्पी प्रश्न उ (पाठ, पाठोपरांत निहित शब्द, वाक्य व्याकरण)	(10 x ½ = 5) 5
	अ) अर्थ, विलोम शब्द, वाचन, लिंग, पर्यायवाची शब्द - आदि विषयों को पाँच बहुविकल्पी प्रश्नों के रूप में पूछेंगें ।	
	आ) वाक्य संबंधी व्याकरण को 5 बहुविकल्पी प्रश्नों के रूप में पूछेंगे। (कर्ता, कर्म, क्रिया, काल, विशेषण, संज्ञा, मुहावरा, काल, संज्ञा, संधि, पुनरुक्त शब्द)	

प्रश्नों के अनुरूप लिखने के लिए निर्धारित समय

क्र.सं.	प्रश्नों का स्वरूप	प्रश्नों की संख्या	एक प्रश्न लिखने के लिए समय		कुल समय
1.	निबंधात्मक प्रश्न	3	10 मिनिट	x 3	30 मिनिट
2.	लघु प्रश्न	1 (3)	10 मिनिट		10 मिनिट
3.	बहुविकल्पी प्रश्न	10	2 मिनिट	x 10	20 मिनिट
	कुल				**60 मिनिट**

www.ednforum.com

प्रश्नों के आधार पर भार तालिका

कक्षा : X

क्र.सं.	प्रश्न का स्वरूप	प्रश्नों की संख्या	अंक	कुल
1.	निबंधात्मक	3	4 + 4 + 4	12
2.	लघु प्रश्न	1 (3)	1 + 1 + 1	3
3.	बहुविकल्पी	10	10 x ½ = 5	5
	कुल	**14**		**20**

औसत - कठिनता के आधार पर भार तालिका

कक्षा : X

क्र.सं.	कठिनता का स्तर	अंक	प्रतिशत
1.	कठिन	5	25%
2.	औसत	10	50%
3.	सरल	5	25%
		20	**100%**

www.ednforum.com

Composite Course - HINDI

(First Language Paper - II)

प्रश्न पत्र का प्रारुप

कक्षा : X | **(अंक : 20)** | **समय : 1 घण्टा**

I. अर्थग्राह्यता - प्रतिक्रिया : (पठित गद्य, पद्यपूर्ति / पद्य का भाव) 3 + 4 = 7

1. पठित गद्यांश देकर तीन लघु प्रश्न पूछेंगे । छात्र गद्यांश पढकर प्रश्नों के उत्तर लिखेंगे। (3 x 1 = 3)

2. अलग-अलग दो प्रश्नों को पूछेंगें । उन में से किसी एक का उत्तर छात्र लिखेंगे । पहले प्रश्न में पद्यांश देकर भाव लिखने के लिए कहा जाएगा (या) दूसरा प्रश्न, अपूर्ण पद्यांश होगा जिसे छात्र पूर्ण करेंगे । (1 x 4 = 4)

II. अभिव्यक्ति सृजनात्मकता : अंक : 4 + 4 = 8

3. पाठ्यपुस्तक से दो निबंधात्मक प्रश्न पूछे जायेंगे, उनमें से किसी एक प्रश्न का जवाब लिखना होगा । (1 x 4 = 4)

4. सृजनात्मक अभिव्यक्ति से संबंधित दो प्रश्न होंगे, जिन में से किसी एक प्रश्न का उत्तर लिखना होगा । (1 x 4 = 4)

III. भाषा की बात : (अंक : 10 x ½ = 5) (शब्द तथा भाषा की बात)

5. शब्द का अर्त पूछा जायेगा । ½
6. लिंग संबंधी प्रश्न पूछा जायेगा । ½
7. वचन संबंधी प्रश्न पूछा जायेगा । ½
8. पर्यायवाची शब्द पहचानने के लिए प्रश्न होगा । ½
9. उपसर्ग / प्रत्यय संबंधी प्रश्न होगा । ½
10. संधि विच्छेद संबंधी प्रश्न होगा । ½
11. संज्ञा / सर्वनाम संबंधी प्रश्न होगा । ½
12. क्रिया संबंधी प्रश्न होगा । ½
13. विशेषम, काल संबंधी प्रश्न होगा । ½
14. मुहावरे का भाव समझाने के कहा जायेगा । या व्याकरम संबंधी अन्यप्रश्न होगा । ½

(अध्यापक पाठोपरांत या पाठ के अंतर्गत आनेवाले व्याकरण संबंधी प्रश्न पूछ सकते हैं)

www.ednforum.com

X Class Summative Assessment - III

10 वी कक्षा सारांशात्मक आकलन - III

Composite Course - Hindi - (First Language Paper - II)

पाठ तथा प्रश्नों के स्वरूप अनुसार भार तालिका

क्र.सं.	पाठ का नाम	निबंधात्मक	लघु प्रश्न	बहु विकल्पी	स्वतंत्र (बाह्य)	अंक
1.	बरसते बादल					
2.	ईदगाह	1 (4)		2 (½)		5
3.	शांति की राह में		3 (1)			3
4.	कण कण का अधिकारी	1 (4)		2 (½)		5
5.	अंतर्राष्ट्रीय स्तर पर हिन्दी	1 (4)		1 (½)		4½
6.	अपने स्कूल को एक उपहार					
7.	नीति दोबे	1 (4)		1 (½)		4½
8.	जल ही जीवन है	1 (4) 1 (4)		1 (½)		8½
					3 (½)	1½
			सभी विकल्पें को मिला कर अंक :			32

www.edmforum.com